

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 30 petič 2.— Din, do 100 vrst 2.50 Din, večji inserati petič vrsta 4.— Din. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej.
»Slovenski Narod« valja letno v Jugoslaviji 240.— Din, za inozemstvo 420.— Din.

Upravništvo: Knafljeva ulica št. 5, pritličje. — Telefon 2304.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon 2034.

Davidovičeve priprave za odločitev

**Za sredo je sklicana Narodna skupščina in za isti dan tudi klub
Demokratske zajednice. — Ministriški predsednik v avdijenci.
— Spominske svečanosti ob obletnici Pašičeve smrti.**

— Beograd, 10. decembra. Ministrski predsednik g. Vukičević je bil danes dopoldne zopet v daljši avdijenci na dvoru, takoj za njim pa je bil sprejet prosvetni minister dr. Kumanudi.

Večina v Beogradu navzočih poslancev ter več članov vlade se je udeležila parastosa o priliki obletnice smrti Nikole Pašića. Mnogo komentarijev je vzbudilo dejstvo, da tej slavnosti ni prisostvoval ministriški predsednik g. Vukičević, kar mu zlasti pašičevi zelo zamerijo. V imenu svojih klubov so prisostvovali spominskim svečanostim v cerkvi in na grobu tudi gg. Davidović, Pribežević in Radić.

Sinoči je bil v Narodni skupščini objavljen razglas, da je seja Narodne skupščine sklicana za sredo 14. t. m.

Za isti dan popoldne je sklicana tudi seja demokratskega kluba. V objavi na klubovi deski se naglašja, da so na dnev. redu te seje zelo važne zadeve in da je zato prisotnost vseh poslancev nujno potrebna. Ker je bila za včeraj napovedana avdijenca g. Davidoviča odgojena, smatrajo politični krogi, da bo seja Demokratske zajednice odločilne važnosti za nadaljni razvoj akcije g. Ljube Davidoviča.

Sklicanje seje Narodne skupščine smatrajo opozicijski krogi kot uspeh včerajšnje intervencije gg. Radića in Pribeževića pri predsedniku Narodne skupščine, ker so vladni krogi še včeraj dopoldne zadrževali, da se Narodna skupščina pred božičnimi počitnicami sploh ne bo sestala.

Prihodnja konferenca Male antante

**Vršila se bo koncem januarja v Rumuniji. — Na dnevnem redu
bodo važni politični problemi. — Konference se udeležijo prvič
tudi Poljska.**

— Beograd, 10. decembra. V tujakš-njih diplomatskih krogih se doznava, da se bo vršila prihodnja konferenca zun. ministrov Male antante koncem januarja prihodnjega leta v Rumuniji. V smislu sklepa zunanjih ministrov ob priliki VIII. zasedanja Društva narodov meseca septembra t. l. bo zasedala konferenca v Jahimovu. Prvotno bi se imela vršiti konferenca že začetkom januarja, je pa bila radi žalovanja za pokojnim rumunskim kraljem Ferdinandom, ki bo trajalo do 20. januarja, preložena do konca januarja.

Ker so od zadnjega sestanka Male antante nastopili važni dogodki, ki so osobito spremenili diplomatski in mednarodni položaj Jugoslavije in Rumunije, kakor tudi glede na to, da je nastala sprememba v notranji politiki Rumunije po smrti ministrskega predsednika Bratiana, se pripisuje v diplomat-

skih krogih temu sestanku Male antante posebna važnost. Pri tej priliki se bo pokazalo, v koliko je italijanska diplomacija dosegla uspeh v tem, da odtuji Rumunijo Mali antanti in kakšen odmev bo imela v krogu Male antante francosko - jugoslovenska pogodba.

Na dnevnem redu bo tudi vprašanje, kako stališče naj zavzame Mala antanta kot celota napram Bolgariji z ozirom na napetost med Bolgarijo in Jugoslavijo radi komitskih napadov v Južni Srbiji.

Veliko pozornost je vzbudila v vseh diplomatskih krogih vest, da se bo te konference prvič udeležil tudi zastopnik Poljske, kar smatrajo diplomatski krogi kot prvi korak k tesnejšemu sodelovanju Poljske z Malo antanto v zunanjepolitичnem pogledu. Istočasno se bo vršila brzokone tudi konferenca novinarske Male antante.

Obsodba v skopljanskem procesu

— Beograd, 10. decembra. Danes dopoldne ob 10 je bila v Skoplju razglašena razsodba o znanem špijskemu procesu proti 20 makedonskim dijakom, ki so bili v službi bolgarske revolucionarne organizacije. Glavni obtoženec Gjurgjelović je bil obsojen na 20 let ječe. Enaka kazen je bila prisojena njegovemu glavnemu pomagaču in organizatorju Šepoviću. Nečević je bil obsojen na 15 let, Skatović na 10 let, Manević, Kćević, Fukarević, Andrijević in Svetilević pa vsa kma 5 let težke ječe. Ostalih 11 obtožencev je sodišče — oprostilo. Obsojenci so vložili priliz in se bo torej z zadevo pečalo še višje sodišče.

Poljsko-litovski konflikt pred Društvom narodov

— Ženeva, 10. decembra. V tajni seli je danes dopoldne Svet Društva narodov v pristojnosti maršala Pilsudskega in ministrskega predsednika Woldegarasa ponovno razpravljalo o litavsko - poljskem sporu. Francoski zunanji minister Briand in angleški zunanji minister Chamberlain sta očrtala stališče maršala Pilsudskega in litavskega ministrskega predsednika Woldegarasa. V splošnem je prevladovalo mnenje, da mora volno stanje med Litvo in Poljsko takoj prenehati. Woldegaras je energično zahteval garancije za neodvisnost in teritorialno integriteto Litvanske. Maršal Pilsudski je v svojem odgovoru izjavil, da je pripravljen s svečanostno izjavo priznati neodvisnost Litvanske. Tukajšnji krogi upajo, da se bo že danes dosegel v litavsko-poljskem sporu sporazum.

SAMOMOR ZAGREBSKEGA INŽENJERJA

— Zagreb, 10. decembra. Sinoči okrog 7. je izvršil v svojem stanovanju mož znane zagrebske gledališke umetnice g. Tinke Vesel-Pola ing. Fran Pola samomor. Zavžil je 10 gramov veronala in so ga našli v globoki nezavesti. Preprečljali so ga v bolnico, kjer so mu takoj nudili zdravniško pomoč, vendar pa je njegovo stanje še danes brezupno. V smrt ga je gnala brezposelnost. Bil je že tretje leto brez službe.

Zopet italijansko hujskanje Zlobno podtikanje fašistovskega tiska.

— Rim, 10. decembra. Italijanski tisk izrablja atentat, ki je bil izvršen v sredo zver v Tirani na bivšega predsednika albanske vlade Šefket bega Vrlatića, očeta zarockne predsednika albanske republike Ahmeda Zogu, za nove napade proti Jugoslaviji. Fašisti hočejo ta atentat za vsako ceno naprtili Jugoslaviji, dasiravno za to ni niti najmanjšega dokaza. O napadalcih doslej ni še nobenega sledu. Italijanska argumentacija se opira izključno samo na klobuk, ki ga je baje izgubil eden izmed napadcev. Klobuk nosi na notranji strani znak neke beogradske tvrde in to je fašistom že dovolj jasn dokaz, da je atentat delo jugoslovenskega agenta. Italijanski listi iz tega seveda takoj sklepajo, da je bil napadalec najet od beogradske vlade in smatrajo atentat za provokacijo Jugoslavije. Včerajšnji rimski popoldanski listi ve do celo poročati, da namerava italijanska vlada intervenirati v Beogradu.

Madžarska se še tesneje naslani na Italijo

— Budimpešta, 10. decembra. »Esti Kurir« poroča iz Ženeve, da odpotuje danes ministriški predsednik grof Bethlen in prosvetni minister Klebelsberg iz Ženeve v Rim, kjer se sestaneja z Mussolinijem. Sestanku pripisujejo politični krogi veliko važnost, ker bi prišlo pri tej priliki do sporazuma glede tesnejšega sodelovanja med Italijo in Madžarsko zlasti glede politike na Balkanu. Mussolini hoče baje pridobiti Madžarsko za albansko - italijansko vojaško pogodbo.

DEMISIJA FINSKE VLADE

— Helsinkfors, 10. decembra. Vlada, ki jo je sestavil socialist Tanna in ki je bila pol leta na krmilu, je danes podala demisijo, ker je ostala v zbornici ob priliki razprave o davčni reformi v manjšini.

Grčija se pridruži naši pogodbi s Francijo

**Važna posvetovanja francoskega in grškega zunanjega ministra.
— Nov udarec za fašistično imperijalistično politiko. — Pariška pogodba registrirana pri Društvu narodov.**

— Ženeva, 10. decembra. V tujakšnih diplomatskih krogih se zatrjuje, da so bili razgovori, ki so se vršili minule dni med grškim zunanjim ministrom Kafandarisom in francoskim zunanjim ministrom Briandom v zvezi s prizadevanjem Francije, da bi pridobila Grčijo za pristop k francosko-jugoslovenskem paktu. Ta pakt naj bi tvoril podlago za bodoči balkanski Locarno. Ker se je Francija v Društvu narodov zelo zavzela za Grčijo zlasti glede posojila za begunce, kakor tudi glede na to, da je definitivno in za Grčijo ugodno urejeno vprašanje grških vojnih dolgov v Franciji. Smatrajo diplomatski krogi, da bo Grčija ugodila tej želji Francije in sklenila obrambno zvezo z Jugoslavijo, ki naj tvori izpopolnitev francosko - jugoslovenskega pakta. V italijanskih krogih so izzvale te

vesti veliko konsternacijo, ker je italijanska diplomacija mnenja, da bi taka pogodba znova poslabšala položaj in vpliv Italije na Balkanu.

— Beograd, 10. decembra. Včeraj popoldne sta dospela iz Pariza diplomatska kurirja poslaniški svetnik g. Lazarević in talnik zunanjega ministristva Pala Beljanski. Kurirja sta prinesla iz Pariza originalno pogodbo o francosko - jugoslovenskem prijateljstvu, ki jo je podpisal predsednik francoske republike Doumergue. Pogodba bo shranjena v arhivu našega zunanjega ministristva. Istočasno je bila pogodba registrirana pri Društvu narodov v Ženevi v smislu člena 18. pakta Društva narodov. S tem so izvršene zadnje formalnosti in je pogodba s tem že definitivno stopila v veljavo.

Kako hoče vlada štediti...

**Zanimiv odstavek iz ekspozicije finančnega ministra. — Sedanji
vladi je preveč univerz, srednjih šol, sodišč, bolnišnic, zdravnikov
in bolniškega osebja. — Kako je poskrbel poslanec Škulj
za povišanje draginskih doklad duhovščini.**

Kakor znano, je finančni minister Bogdan Marković v svojem ekspoziciji, ki je bil predložen finančnemu odboru Narodne skupščine, navedel, da obstoja pismen sklep ministrskega sveta za redukcijo srednjega in visokega šolstva. Ker je tozadevni odstavek iz ekspozicije finančnega ministra zelo zanimiv in za namene sedanjega vlade nadvse značilen, za navajamo dobesedno:

»Kraljevska vlada pa ne smatra, da je zgoraj navedenimi odredbami, od katerih večji del še niso mogle pokazati svojega finančnega efekta, izčrpala svoj program v pogledu urejanja državnih financ. More se celo reči, da je bilo doslej storjenega celo manj, kakor je treba storiti. Nadaljnje delo vlade v tej smeri se ima po formalnem pismenem sklepu ministrskega sveta br. 8161-27, ki je bil sprejet na moj predlog, gibati v smeri sledečih ukrepov:

a) da se izvrši reorganizacija centralne uprave, s katero se ima izvršiti zmanjšanje števila ministrstev in določiti njihova nova organizacija in pristojnost. Efekt tega ukrepa bo zanimiv tako s stališča direktnih prihrankov, ki se bodo na ta način dosegli, kakor tudi z ozirom na pospešene in poenostavljene dela v uradih. Predlog zakona o centralni upravi bo v ostalem te dni predložen skupščini;

b) da se ukinejo odvisne fakultete, kateri ukrep bo koristen tako za državne finance same kakor za sam pouk; zmanjšane na število, ki odgovarja stvarnim potrebam države, bodo z manjšimi sredstvi mogle biti bolje tehnično opremljene in osigurane s potrebnimi učnimi močmi; v zvezi s tem se mora kakor v drugih državah točno omejiti število rednih in izrednih univerzitetnih profesorjev, docentov in asistentov;

c) da se izvrši redukcija števila gimnazij, a ne samo posameznih razredov, strogo po programu, ki je bil določen s finančnim zakonom za leto 1927—1928 in s predlogom istega zakona za leto 1928—1929, s katerim so (čl. 42) tudi imenoma navedene šole, ki se imajo reducirati. Efekt bo kakor tudi pri univerzah dvojno zanimiv, razen tega pa se bo napotilo veliko število mladine v strokovne, tehnične šole. Na ta način bo imelo korist tako narodno gospodarstvo in posamezniki, ki bodo po končani strokovni šoli lažje dobili službo in si osigurali eksistenco;

d) teritorialna pristojnost sodišč se bo skrbno revidirala, potem pa zakonskim potom določilo njihovo značilno število tudi v mejah stvarnih potreb države; istoako se ima izvršiti tudi unifikacija kasacijskega sodišča;

e) v pogledu revizije draginskih doklad duhovnikov vseh verizgovodov se ima nadaljevati delo tako, da se doklade izjemno puste samo v slučajih, kjer se to pokaže kot neobhodno potrebno, upoštevajoč, da je dostojna eksistenca pretežne večine duhovnikov zadostno zagotovljena z dohodki od župnij;

f) število goincev v internatih pri pravoslavni bogosloviji, katoliških semeniščih, muslimanskih šerijatskih gimnazijah in veliki medresli v Skoplju, se ima zmanjšati na minimalno;

g) pri bolnišnicah se ima z zakonom določiti formacija, v kateri se ima gibanje števila odredkov, zdravnikov, bolniškega osebja in postrežništva, kakor je že določeno v čl. 51 predloga finančnega zakona;

h) ima se izvršiti revizija doklad diplomatske-mu konzularnemu osebju v inozemstvu, razen tega pa ukiniti odvisni konzulati in sicer v prvi vrsti v kraljih, kjer se nahajajo poslaništva in kjer bi ona mogla vršiti tudi konzularno službo;

i) revidirati in z zakonom izvršiti kategoriziranje cest, da bi bila skrb za nje pravilno razdeljena med državo in samoupravnimi telesli;

k) po predhodnem sporazumu med prometnim ministrom in ministrom za šume in rudnike z zakonom določiti, v katerih kraljih in primerih se imajo državne železnice in ladje oskrbovati izključno s premogom iz državnih rudnikov. Ureditev teh odnošajev vsiljuje potreba zaščite državnih interesov z ozirom na naslednja dva momenta: Dogažalo se je, da se je premog iz državnih rudnikov nabavljal za državne železnice potom posrednikov, kar je moralo imeti za posledico bodisi podraževanje premoga, bodisi zmanjšanje dohodkov rudnikov; razen tega obstoji možnost, da privatni rudniki pod istimi ali celo težjimi pogoji oskrbujejo državne železnice s premogom tudi v kraljih in primerih, kjer bi to komercialno moralo biti izključeno;

l) poleg komercializacije podjetij, ki ostanejo trajno v rokah države, se ima postopno izvesti razdravljenje ostalih podjetij, za sedaj pa se imajo takoj odstopiti ali prodati: 1.) rudniki, ki so nerentabilni, 2.) tovarna sladkorja na Čukarici, 3.) tovarne svile.

Tak je torej načrt štedenja, ki ga namerava izvajati sedanja vlada. Ker vemo, da ga »Slovenec« ne bo priobčil, čeprav bi ga kot vladno glasilo moral označiti kot »velik uspeh« politike SLS in njenega zastopnika v vladi ministra dr. Gosara, smo ga v informacijo naše javnosti objavili mi.

Rusija stopi v Društvo narodov

— Ženeva, 10. decembra. V tujakšnih krogih se uporno širijo vesti, da namerava soveška Rusija prijaviti še tekom tega meseca svoj vstop k Društvu narodov. V zvezi s tem namerava soveška delegacija v Ženevi zahtevati, da dobi Rusija kot vellesila stalen sedež v svetu Društva narodov.

Poincaré napoveduje valutno reformo

— Paris, 10. decembra. Včeraj je razpravljala francoska zbornica o uradniških plačah. Ministriški predsednik Poincaré je podal tem povodom izjavo poročilo o gospodarskem stanju francoske države in izjavil, da stoji Francija pred važnimi dogodki na valutnem polju. Poincaré je nadalje povdarjal, da francoska država ne more ostati še nadalje pri sedanjih papirnatih valut in da je prisiljena, da postavi svoje gospodarstvo in svojo valuto na trdnješo in stabilnejšo podlago. Izjava ministrskega predsednika je vzbudila

v javnosti veliko pozornost in časopisje je splošno smatra kot za napoved predstoječe definitivne stabilizacije francoskega franka.

BILANCA AMERIŠKE PROHIBICIJE

— Newyork, 10. decembra. Ameriške prohibicijske oblasti objavljajo, da je bilo minulo leto aretiranih 70.000 oseb radi kršitve alkoholne prepovedi. Oblasti so konfiscirale 2.8 milijona alkoholnih pijač v vrednosti 28 milijonov dolarjev (nad 2 milijardi dinarjev).

KRIZA NEMŠKE ŽELEZNE INDUSTRIJE

Berlin, 10. dec. V vprašanju ustanovitve dela v železni industriji sta tudi frakciji centruma in bavorske ljudske stranke vložili interpelacijo, v kateri opozarjata, da je med vsemi za železno produkcijo važnimi državami, Nemčija edina, v kateri obstoja v teh obratih namesto sistema treh sistem dveh št. Interpelacija oboja, da so podjetniki še pred pogajanj s strokovnimi organizacijami sporočili, da bodo v svojim obratih dne 1. januarja ustavili dela.

Iz ljubljanske kronike Pregrešna Školastika. — Opis Ane Luštrek.

Školastika K., ki ima sicer precej svetniško ime, je grešna ptica. Skoraj vedno ima opravka s policijo in vsa poročila na kriminalnem oddelku govore o nji kot vlačugi in tatitici. Toda številne kazni grešne Školastike doslej še niso iztrezile in včeraj so imeli na policiji zopet opravka z njo.

Pretekli teden — bilo je na prvo adventno nedeljo — se je Školastika izprehajala na kolodvoru po peronu. Zeblo jo je in zaželela si je toplega snezda. Prišel je neki kavalar. Školastiki se je hipoma zjasnil obraz, začela je s tujcem koketirati, njune oči so se ujele in hip nato sta bila že v živahnem pomenku. Krenila sta v hotel, kar pa se je tu dogodilo, kronika diskretno zamoči.

Ko se je drugo jutro tujec po burni ljubavni noči zbudil, je opazil, da je Školastika že odšla. To ga je hipoma stremnilo in obšla ga je zla slutnja. Naglo je pregledal ves svoj inventar in z žalostjo ugotovil, da so mu izginili zlati manšetni gumbi, za katerega je dal člega Jurjaka. Potožil je svojo bol poltici in rekel: »Ich weiss nicht, wie Sie heisst, aber Sie hatte einen Namen so wie Scho— Schokolade...«

Policija je vedela dovolj. Agenti so šli na posel in včeraj je stala Školastika pred dežurnim, s katerim je že stara znanka. Brez oklevanja je priznala, da je gumbce res »vzela«, jih zastavila za 100 Din, polovico denarja je dala svojemu stalnemu ljubimcu Stanku K., ki je obenem njen zvodnik in ji dobavlja žrtve...

Policija je prišla tudi Stanka K., poleg tega tudi nekoga Frana K. Oba sta sploh delomržeža, skrajno sumljiva tipa. Vse tri lahkoživce so izročili sodišču.

★

Kakor smo že poročali, je dne 4. t. m. brez sledu izginila Ana Luštrek, stanujoča v Zg. Kašlju. Baje je s svojim 2 in pol leta starim sinom Peterčkom skočila v Ljubljano. Luštrekova, po drugi verziji Lustigova, je srednje postave, črnih las, okroglega obraza, zdravih in lepih zob, v ušesih ima zlate okrogle uhanke, oblečena je bila v črno volneno bluzo, sivo zimsko krilo, črne nogavice in na nogah je imela črne čevlje na zadrgo. Otok je bil obložen v rdečo pleteno jpicco, suknene rdeče hlače in črne nogavice.

SILEN MRAZ V AMERIKI

— Newyork, 10. decembra. V Zedinjenih državah je nastopil strahovit mraz. Posebno se težko prizadeje pokrajine na severu in severozapadu. Dosedaj je zmrazilo več kot 100 oseb.

POVODNIJ V ITALIJI

Rim, 10. dec. V Napoliju je včeraj divjal 7 ur velik naliv. Ker se je zemlja na nekaterih krajih udala, se je porušilo več hiš. Mnogo ljudi je ranjenih. Zrušil se je tudi stolp neke tvornice. Iz okolice Catanie poročajo o poplavih. V pokrajini Brescia so reke prestople bregove ter napravile veliko škodo. Ker se je Pad dvignil preko nasipov, je nastala med prebivalstvom panika.

MANIFESTACIJA SDS NA SUŠAKU

Sušak, 10. dec. Jutri zvečer bo v Sokolu zabava samostojnih demokratov, ki se je bo udeležilo tudi veliko število radičevcev. To bo prva skupna manifestacija Seljaško-demokratske koalicije v teh krajih. Pričakuje se, da bodo na prireditvi prišli tudi nekateri poslanci SDS in HSS.

GOSTA MEGLA NAD PARIZOM

— Pariz, 9. decembra. Včeraj je ležala nad mestom tako gosta meglja, da je bil ukinjen ves promet. Tudi zračni promet je bil ustavljen.

ULTIMAT SOVJETSKI OPOZICIJI

— Moskva, 9. decembra. Sovjetska vlada je stavila opoziciji, katero vodi Trocki, ultimāt, v katerem jo pozivlja, naj tekom 14 dni prekliče svoje nazore kot zmotne in naj razpusti svoje organizacije.

Borzna poročila

LJUBLJANSKA BORZA.

Ljubljanska borza danes ni poslovala. V prostem prometu so notirali: Dunaj 801, Berlin 13.57, Milan 308, London 277, Newyork 56.70, Pariz 224, Curik 10.952.

ZAGREBSKA BORZA.

Zagrebska borza danes ni poslovala. V prostem prometu so notirali: London 277, Newyork 56, Pariz 224, Milan 307.25, Curik 10.955, Berlin 13.56, Dunaj 801, Praga 168.40.

INOZEMSKE BORZE.

Curik: Beograd 9.13, Dunaj 73, Berli 123.60, Milan 28.10, London 25.285, Newyork 517.75, Pariz 20.385, Praga 13.36.

Razkrinkana dvoličnost SLS

Dočim klerikalci v Sloveniji protestirajo proti redukciji univerz, je njihov minister dr. Gosar podpisal pismen sklep ministrskega sveta o redukciji sredstev in visokih šol. — Kdaj je minister dr. Gosar protestiral v imenu SLS proti čl. 42. in 44. novega finančnega zakona.

Čl. 44 novega finančnega zakona za l. 1928-29, ki pooblašča vlado za redukcijo posameznih fakultet na naših univerzah, je izzval upravičeno veliko protestno gibanje tako v Sloveniji kakor na Hrvaškem.

Ko so prišle prve vesti o nameravani redukciji v javnosti, se je od klerikalne strani zatrievalo, da so neutemeljene in da sama vlada ni najmanjšega namena reducirati univerze, češ, da so ostali izdatki zanje v novem državnem proračunu neokrnjeni. Kmalu se je izkazalo, da so te trditve netočne, kajti ob predložitvi proračuna Narodni skupščini se je pokazalo, da sicer vlada izkazal deficit tokom proračunskega leta in ob koncu tekočega šolskega leta zmanjšati tudi na račun našega šolstva, z redukcijami srednjih šol in predvsem posameznih fakultet na naših univerzah.

Kar je bilo črno na belem tiskano in proti čemur je začela protestirati vsa javnost, tudi klerikalci niso mogli več tajiti in končno so se tudi po svojih uradnih predstavnikih v Ljubljani prisiljeni od javnega mnenja pridržati splošnim protestom proti zloglasnemu čl. 44 novega finančnega zakona.

Povsem naravno je bilo, da se je ob tej priliki načelo tudi vprašanje odgovornosti za predloženi finančni zakon, ki je bil odobren od celokupnega ministrskega sveta, in da se je ugotovila tudi soodgovornost zastopnika SLS v vladi, ministra za socialno politiko dr. Gosarja. No, »Slovenec« je hitro našel izgovor, da je bil čl. 44 v finančni zakon »vthotapljen« in da ministrski svet o njem sploh ni razpravljaj. Na vprašanje, zakaj minister dr. Gosar ni protestiral proti »vthotapljenju« in proti takemu žaljivemu preziranju njegove osebe, sploh ni odgovoril in prav tako je tudi molčal na ugotovitve, da so v novem finančnem zakonu obnovljeni tudi člani iz fin. zakona za tekoče proračunsko leto, ki so bili po klerikalnih trditvah istotako »vthotapljeni« kakor n. pr. znani čl. 82, s katerim se maksimirajo samoupravne določitve samo za velekapitalska podjetja.

Laž ima seveda kratke noge in tudi klerikalna trditev o »vthotapljenju« čl. 44. v novi finančni zakon se je kmalu izkazala kot balza, zvita iz trte. V sredo je bil med članke finančnega odbora Narodne skupščine razdeljen ekspozé finančnega ministra za l. 1928-29, iz katerega je razvidno, da je vlada trdno odločena izvesti redukcijo univerz, za kar so se njeni člani

cele pismeno obvezali. Po pismenem sklepu ministrskega sveta br. 8161-27 se imajo v svrhu »študenja« reducirati odvisne fakultete in obenem omejiti število rednih profesorjev, docentov in asistentov. Po istem sklepu se ima reducirati tudi število gimnazij in sicer strogo po programu, ki je bil že določen v fin. zakonu za l. 1927-28 in ki je povzročil ob pričetku letošnjega šolskega leta toliko razburjenja v naši javnosti.

Ta sklep ministrskega sveta je seveda podpisal tudi minister dr. Gosar, ki bi moral pač izjaviti posledice v nasprotnem primeru, ako bi mu ne predložili sklepov celokupne vlade v podpis.

Z objavo tega sklepa ministrskega sveta potom ekspozéja finančnega ministra je postalo jasno, zakaj je »Slovenec« pred dnevi prinesel poročilo iz Beograda, da beograjski politični krogi sploh niso informirani o protestnem gibanju v Sloveniji proti ukinitvi univerz in da je sploh dvomljivo, če je vlada prejela kake protestne izjave od organizacij, ki so priredile protestna zborovanja. Hotel je pač že vnaprej odvrniti odgovornost vlade za redukcijo univerz na tiste činitele v slovenski javnosti, ki so sprožili in ki vodijo protestno gibanje proti njenim nekulturnim namenom, češ, da svoje akcije niso znali tako organizirati, da bi rodila resen uspeh. Klerikalci so bili bržkone že informirani od ministra dr. Gosarja o sklepu ministrskega sveta.

Tako postopanje klerikalnih voditeljev in njihovega tiska je skrajno cinčno in hinavsko in v resnici njih samih vredno. Zopet se je jasno pokazalo, da igrajo naši klerikalci dvojno vlogo, drugo v Beogradu in drugo v Sloveniji. Ni mogoče najti dovolj besed za obsodbo te klerikalne hinavščine ne samo s stališča morale, ki je pri klerikalnih voditeljih pač ne moremo iskati, temveč za to, ker dejansko ogrožajo obstoj našega visokega šolstva.

Kajti početje klerikalnih voditeljev v Sloveniji more zbuditi domnevo, da njihovi zastopniki v Beogradu v resnici vrše svoj dolžnost, kar pa ni re, kakor dokazuje pismeni sklep ministrskega sveta, in more odvrniti tako pozornost naše javnosti od namenov in načrtov vlade, kar bi povzročilo njihovo lažje uresničenje.

Nobenega dvoma ni, da bo ta dvojna vloga klerikalnih voditeljev, ki zasledujejo samo en cilj, vzdržati se za vsako ceno pri koritu, izzvala splošno obsodbo.

v hlev in zakričal: Mile Karanović, predaj se! Karanović je planil pokonci in odgovoril: Ne boš mi več tega rek! Tedaj je pograbil svojo puško in jo nameril na orožnika. Toda ta je bil hitrejši, ustrelil je dvakrat zaporedoma in razbojnik je obledel na mestu mrtev.

Iz Podgorice poročajo, da je te dni sreski poglavar Pašić dobil pismo od razbojnika Andjelija, ki so ga te dni ocenili na 30 tisoč Din. V svojem pismu javlja Andjelij sreskemu poglavarju, da je ubil svojega druga razbojnika Rastodera, na katerega je bila razpisana nagrada 50 tisoč Din, v vaseh Bukovci in Slatine. Sreski poglavar je odšel na označeni kraj in res našel ubitega razbojnika Rastodera, ki je nosil vojaško obleko in ni imel pri sebi nobenega orožja. Zadel ga je krogla iz samokresa. Rastoder je nedavno izvršil dva težka zločina in je bila zato na njegovo glavo razpisana nagrada. Ubil je nekega orožnika in kmeta Uroša Ostojica, na kar je pobegnil. Sreski poglavar je po vsem srezu razglasil, naj se pisec pisma preda oblastim in se mu bo to štel za olajševalno okolnost.

Te dni so v Beogradu aretirali ponarejalec Muhameda Pašića, blagajnika transportnega oddelka uprave državnih monopolov. Aretacija je vzbudila v mestu pravcato senzacijo. Po izpovedi njegovih tovarišev uradnikov, je bil Pašić vedno vester in marljiv uradnik. Zato se vsem zdi, da se mu sedaj godi krivica. Ko so v odseku za transport odkrili različne nerednosti, je posebna komisija takoj uvedla strogo preiskavo in dognala različne nepravilnosti, na podlagi katerih je bil Pašić tudi aretiran, Muhamed Pašić je bil že dve leti blagajnik transportnega oddelka. Pašić je izplačeval in sprejemal denar za vso monopolsko blago. Različne fakture je pridržal in na te prejel denar pri glavni blagajni. Po prejemu denarja je fakture odposlal glavnemu računovodstvu v odobrenje. To uradovanje med blagajnikom, glavno blagajno in glavnim računovodstvom se je vršilo vedno v redu. Pred desetimi dnevi je pa šef glavnega računovodstva pregledal fakture, katere je Pašić poslal v odobrenje in našel v rubriki vsoto 5950 za plačilo blagovne težine od 24 kg. Ker je to popolnoma nemogoče, da bi samo za 24 kg blagajna izplačalo 5950 Din, je šef uvedel preiskavo. Pazljivo je pregledoval vse fakture in ugotovil, da je blagajnik na prav otročji način povečal številke za izplačilo s tem, da je pripisal eno ali dve številki. Pred številko 9.50 Din je na pr. napisal številko 5 in dobil izplačanih mesto 9.50 kar 5950 Din. Pozabil je pri tem povečati tudi številko, ki je označevala težino blaga. Tako so mu prišli na sled. Komisija je dognala, da je Pašić oškodoval državo s falsificiranjem faktur za 100 tisoč Din.

Obupen položaj železniških vpokojencev

Ko je izšla nova naredba za prevedbo kronskih vpokojencev in invalidov, smo z radostjo sprejeli to novico. A ko smo pozneje to prevedbo proučili, smo videli, da tudi ta prevedba ne prinese težko pričakovane rešitve. Kljub temu smo si mislili, bomo vsaj en korak bližje enotni prevedbi. Težko smo pričakovali, da se za enkrat vsaj ta malenkostna prevedba izvede. A kako smo razočarani, ker bo kmalu že 5 mesecev, a o prevedbi ni ne duha ne sluha. Torej kaj je z nami, ali smo v resnici tako zavrženi? Ali nismo tudi mi zvesto in pošteno opravljali svoje službe, dali smo svoje zdravje in plačevali sami svojo pokojnino, ali nimamo pravice do življenja?

Ni še tega dovolj, mi stari vpokojenci in invalidi moramo trpeti naprej, zadajajo nam se še nove rane in krivice. Po novem zakonu nimamo pravice, da se nam izboljša naše stanje. Pač pa se nam hoče z novim zakonom še okrniti pravice, katere so nam po rimskem paktu zajamčene.

Ujajmo si vprašati vse merodajne faktorje, kako naj se tako postopanje ujema s pravico? Vprašamo tudi, koliko časa se misli z nami še tako postopati?

Vse druge države so vprašanje starih železniških vpokojencev in invalidov primereno rešile, a mi gladujemo in čakamo rešitve. Koliko časa še?

Društvo železniških vpokojencev.

Anton Likozar — sedemdesetletnik

Jutri, v nedeljo doživi gosp. A. Likozar, nadučitelj v p., predsednik naprednega kulturnega in gospodarskega društva sa šentjakovski okraj in bivši ljubljanski gerent svoj 70. rojstni dan.

Rojen v Primorskem pri Kranju v trdni kmetijski hiši, je posejal ljudsko šolo in nižjo gimnazijo v Kranju ter tri letnike učiteljskega v Ljubljani. Se preden je mogel maturirati, je moral k vojakom, kjer je absolviral ženiško podčastniško šolo v Kremnu, se udeležil okupacije Bosne in Hercegovine ter bil pri zavzetju Malgala in Sarajeva. L. 1880. je takoj nastopil učiteljsko službo v Velesovem in je maturiral že kot praktični učitelj. Nato je učiteljeval v Olsevu in v Goricih, kjer je postal šolski voditelj; potem v Godoviču in Presejru pod Krimom, kjer je postal nadučitelj. Od l. 1904 je služboval v Ljubljani ter prevzel vodstvo salezijanske šole na Rakovniku, ki jo je upravljal do svoje upokojitve l. 1924. Na kmetijski šoli na Grmu se je izobrazil za strokovni kmetijski pouk in na obrtni šoli v Ljubljani za pouk na obrt. nadaljeval. Šolah ter je doživljal tudi poseben tečaj za šolsko risanje. Kot kmetijski sin se je tudi kot učitelj vedno živo zavzemal za kmetijske koristi ter po učeval ljudstvo umnega kmetijstva, sadjarstva, vrtnarstva in čebelarstva. Nove šolske vzorne vrtnice je ustanovil v Olsevu, Goricih in Presejru, podružnice Kmetijske družbe pa v Godoviču in Presejru. Po vsej Sloveniji je imel okoli 200 predavanj o čebelarstvu in modernem kmetijstvu, pred plebsicitom pa skoraj vsako nedeljo ali praznik na Korškem.

V ljubljanskem občinskem svetu je deloval od l. 1908 dalje skoraj nepretrgoma doslej; obenem je bil član mestnega šolskega sveta, namestnik člana dežel. šol. sveta, 14 let načelnik obč. ubožnega oddelka, poročevalec mest. užitenkega zakupa, med vojno vse čas član odbora za mest. aprovizacijo itd. Po prevratu je ostal obč. svetnik, je član društva za varstvo mladine, cenzor za kine od njih začetka ter je član in odbornik skoraj vseh ljublj. učiteljskih organizacij. Bil je ustanovitelj šentjakovskega kulturno-gospodarskega naprednega društva in šentjakovske knjižnice, je ves čas odbornik in že dolga leta predsednik tega društva, ki je eden najbolj agilnih širokopoteznih in mnogostranskih kulturnih

faktorjev moderne Ljubljane. Njegova zasluga je, da se je zgradila na Frulahu nova osnovna in meštarska šola, po njegovi iniciativi se je uredil trg pred cerkvijo sv. Jakoba, tlakoval Stari trg in opremila Florijanska ulica z novimi hodniki. Kot gerent je uredil ljublj. živilski trg, preuredil Vodnikov trg in dal zasaditi drevje, vodil ljublj. osnovno in obrtno nadalje. Šolstvo ter socialni mag. oddelki. Vse to je storil v harmoniji s tovarišema, predsednikom gerent. sveta dr. D. Pucem in članom Jos. Turkom, ki so delovali za napredek mesta vedno kot en mož istih ciljev.

Prav posebno se je zavzemal Likozar za šolstvo in šolska poslopja, za katera je dosegel vse, kar je bilo po proračunu izvedljivo. Obnem je član predsedstva SDS. Vse svoje višok starosti je vedno iniciativno — neumorno deloval in uslužen vsakomur. Gotovo je danes med najbolj delavnimi meščani, objektivni in dobrušen ter zato naravnost popularen v vseh sloji. Po lastni krivdi pač ta marljiv in ljubeznivi mož ne more imeti nobenega sovražnika. Za svoje veleuspešno učiteljsko in kmetijsko izobraževalno, nad 35-letno delovanje je bil Likozar opetovano odlikovan po šol. oblastih s priznanji, N. Vel. kralj pa mu je podelil red Sv. Save IV. stop.

Zivel zdrav in čil še mnogo leta!

Beleznica

KOLENDAR.

Danes: Sobota, 10. decembra 1927; katoličani: Melhijad; pravoslavni: 27. novembra, Jakov.

Jutri: Nedelja, 11. decembra 1927; katoličani: Damjan; pravoslavni: 28. novembra, Stev. Nov.

DANAŠNJE PRIREDITVE:

Drama: »Boljši gospod«.
Opera: »Tosca«, D.
Kino Matica: »Grešna hiša v Alžiru«.
Kino Dvor: »Med divjimi zvermi v Alaski«.
Predavanja: Ob pol 9. v društvu »Soča«.

PRIREDTIVE V NEDELJO:

Drama: ob 15. »Snežulčica«; ob 20. »Hamlet«.
Opera: »Fausta«.
Kino Matica: »Grešna hiša v Alžiru«.
Kino Dvor: »Med divjimi zvermi v Alaski«.
Film ZKD: ob 11. v Matici: »Viljem Tell«.

Sport: Vojaški team — Primorje na igrišču Primorja

DEŽURNE LEKARNE:

Danes in jutri: Ramor, Miklošičeva c.; Trnkoczy, Mestni trg.

Solnce zaide ob 16.18, vziđe jutri ob 7.28 in zaide ob 16.18.

Nerazumljena žena.

— Ah, jaz pa res nimam nobene zabave!

— Kako to da ne, draga? Saj vendar hodiš na koncerte, v gledališče, na ples...

Moderna služkinja.

— Gospod novi služkinji: Zakaj ste odpovedali prejšnjo službo?

Služkinja: Gospa je okupirala vse moje nove klobuke.

Pisane zgodbe iz naših krajev

Zagoneten gost v mlekarni. — Smrt tolovaja Karanovića. — Razbojnik ubil razbojnika. — Senzacionalna aretacija v Beogradu.

Koncem novembra je prišel v mlekarno na llici št. 146 v Zagrebu neki neznanec in prosil prodajalko Katico Petek, naj mu da pol litra mleka. Neznaneec je mleko izpil in potegnil iz žepa desetlitrarski bankovec, ki je bil ves okrvavljen. Prodajalka ni hotela sprejeti bankovca in je zahtevala drugega. Tedaj je neznanec potegnil iz žepa šop bankovcev po 10 Din in vsi so bili okrvavljeni. Na vprašanje, zakaj so vsi bankovci krvavi, neznanec ni odgovoril. Dovolil pa je, da je prodajalka izbrala najlepšega za mleko. Neznaneec je odšel, prodajalka je pa o tem obvestila redarstvo, ki pa moža z okrvavljenimi bankovci ni moglo izslediti. Medtem je dobilo zagrebško redarstvo od orožniške postaje v Petrinjah dopis, s katerim se išče neki Dane Buničić, ki je zadnji dve leti živel v divjem zakonu z neko Maro Peškir v Moštancih pri Petrinju in je 17. novembra nenadoma izginil. Orožniki so namreč ugotovili, da je Buničić umoril logarja Jovana Polina in težko ranil logarja Marka Dražića. Zagrebško redarstvo je po opisu ugotovilo, da je Buničić istoveten z neznancem, ki je na llici kupoval mleko z okrvavljenimi bankovci. Buničić je skušal dobiti dežlo v okolici

Zagreba kot gozdni delavec. Ker se mu to ni posrečilo, je odšel proti Brodu, da dobi tam kje službo. Policija ga s pomočjo orožnikov zasleduje.

V okolici Bihaća in povsod v državi se je bliskovito raznesla vest, da so orožniki v kratki borbi ubili poglavarja pobeglih na smrt obsojenih razbojnikov Mile Karanovića. Kakor smo že poročali, so razbojniki pobegnili pred tedni iz zaporov v Bihaču ter ubili enega stražnika in dva orožnika. S Karanovićevo smrtjo je odstranjena velika nevarnost, kajti Radić in Mutić, ki ju orožniki še niso izsledili, nista tako nevarna kakor je bil Karanović. O njegovi smrti poročajo, da je prišel v ponedeljek v vas Brežičane in se pridružil kmetom, ki so kuhali žganje. Seljakom se je takoj zdel sumljiv, ker je imel pod suknjo puško. Razbojnik je popil nekaj žganja in nato prosil težaka Jovana Mutića, naj mu dovoli prespati noč v njegovem hlevu. Mutić mu je dovolil. Takoj ko je pa sumljivi neznanec legel spat, je Mutić obvestil orožnike v Prijedoru, da prenočuje pri njem zelo sumljiv človek. Orožniki so takoj odšli v Brežičane in obkolili hlev, kjer je Karanović spal. En orožnik je nato stopil

Jean de la Hyre:

500

— Ne umaknem vojske dva tedna, — je razmišljal sam pri sebi. — Dva tedna bodo hodile vojaški natruple neč in dan po obali, a aeroplani naj opazujejo okolico iz zraka. Če je bila podvodna trdnjava spojena z obalo na podzemnem rovu, poizkusijo bivši ljudje zleži iz svojega skrišališča in tedaj jih ujamejo.

General je takoj odredil vse potrebno. Italijan je bil sicer premeten in previden, pa tudi Neznaneec ni bil tako neopameten, da bi se dal ujeti v nastavljeni past. V spremstvu Jeanne in Keliosa je vodil svoj odred po podzemnem rovu in razmišljal sam pri sebi:

— Če si bodo naši sovražniki po razdejani trdnjave dobro ozledali razvaline, lahko opazijo, da na kraju katastrofe ni nobenega človeškega trupla. Iz tega bodo sklepali, da smo se rešili po rovu. Iskati sredi razvalin podzemni rovo bo težko. Lažje bo zastražiti vso obalo in paziti, če bi se pojavil kdo iz zemlje. Obala pa ne more biti zastražena.

na dolgo. Treba se bo za vsak slučaj zavarovati.

Podzemni rovo, po katerem so bežali bivši ljudje, je vodil tja, kjer je bila nekoč vas Fusina, kakih 1500 metrov od obale. Na koncu rova je bila velika podzemna dvorana, dovoli prostrana, da bi lahko stalo v nji sto aeroplanov.

Paul Verneil je prišel v dvorano zadnji. Videč, da so vsi zbrani, se je obrnil Neznaneec k njim, rekoč:

— Vsak odred po pet mož naj ostane pri svojem aeroplanu. Deset mož naj se pa menja vsake četrt ure pri kopanju izhoda na površje. Častniki, pregledajte aeroplane in zaloge živil. Vse moramo vzeti s seboj. Vzemite krampe in lopate in pojdite z menoi.

Neznaneec je povabil s seboj tudi Jeanno in Keliosa ter odšel na drugo stran dvorane.

— Pet mož bo kopalo zemljo, drugih pet naj pa nasiplje prst v vrče in jo nosi na drugi konec dvorane. Toda podzemnega rova ne smete zasuti.

Naslonil se je s hrbtom na bližnji aeroplan in se začel s Keliosom posvetovati o nadaljnjih ukrepih. Jeanne je napeto poslušala. Čim holi je Neznaneec razvijal svoje načrte, tem večje zadovoljstvo se je izražalo na Keliosovem obrazu.

Neznaneec je potegnil iz žepa beleznico in svinčnik ter začel nekaj računati.

— Hodnik bo dolg kakih 25 metrov. Če računam, da bode izkopani v četrti ure en meter rova, bo treba delati sedem ur. Odprtina bo tako velika, da bo lahko zlezal človek skozi njo iz podzemlja. Potem pa počakamo, da se zdani.

Kelios je odobril ta načrt. Jeanne je bila že trudna. Sedla je v aeroplan in zadremala. Delo se je nadaljevalo.

Bivši ljudje so delali tako vneto, da je službojuči podčastnik še pred zoro stopil v dvorano in sporočil Neznancu, da je rovo izkopen in da se je začelo daniti.

— Ali si pogledal iz rova?

— Da, kapitan, za hip sem pomolil glavo skozi odprtino.

— Že prav. Reci vojakom, naj razširijo odprtino v toliko, da bo mogel zlezi človek skozi.

Podčastnik se je vrnil k vojakom. Neznaneec je stopil v rok, kjer je zljala odprtina, skozi katero so se videle zvezde na nebu. Zlezel je skozi odprtino lezel vzrak in se oziral na vse strani.

— Nič sumljivega ni videti.

Na jugovzhodu se je začelo daniti.

— Čez četrt uro se zdani.

Sledite srečke drž. razredne loterije kupljene pri Zadržni hranilnici

r. z. z. o. z. v Ljubljani, Sv. Petra cesta šte. 19 so bile

izžrebane dne 7. decembra

Po Din 2.000 so zadele srečke: 40.531, 97.702, 9341, 99.577

Po Din 500 pa so zadele naslednje številke:

14.148,	76.726,	100.717,	100.725,	5.776,	5.741,	5.750,	15.439,	15.485,	15.482,
15.440,	30.947,	30.984,	40.511,	40.533,	53.440,	53.486,	66.608,	66.665,	91.717,
115.612,	115.646,	115.658,	8.007,	9.713,	11.551,	11.585,	23.422,	34.191,	47.721,
47.735,	48.564,	59.363,	59.345,	59.378,	59.325,	60.873,	70.249,	70.286,	71.884,
86.574,	96.963,	96.987,	96.904,	96.959,	97.774,	110.134,	111.154,	120.175,	120.145,
120.165,	123.358,	123.352,	20.275,	20.241,	24.222,	34.081,	58.100,	58.080,	70.249,
70.286,	71.884,	73.645,	73.643,	73.696,	82.590,	82.538,	87.104,	87.137,	99.595,
99.586,	99.531,	110.727,	110.775,	122.706,	122.724,	122.767,	122.723,	122.709,	

Dobitke bomo izplačevali od 17. decembra 1927. do 31. marca 1928.

Srečke za 15. kolo začnemo prodajati in razpošiljati 14. t. m.

Zadržna hranilnica r. z. z. o. z.

glavna razpečevalnica srečk za Slovenijo, Ljubljana, Sv. Petra cesta 19

Vstal je in se vzravljal. Na desni strani se je razprostirala rodovitna dolina do Padove. Na levi je videl beneški zaliv v katerem so odsevali luči spečih Benetk.

— Pusto je na vodi, pusto na zemlji in pusto v zraku! — je zamrmral Neznaneec. — Pa vendar ni general Motti še bolj glup, kakor sem mislil. Če je, lahko poletimo od tod podnevi. To bo krasen prizor! Benečani bodo videli, kako se je dvignilo istočasno v zrak sto aeroplanov z bivšimi ljudmi. In nihče...

Naukrat je Neznaneec utihnil in padel na tla. Previdno se je ozrl in opazil, kako se je dvignila nad zaliv drobna črna ptica, za njo pa takoj druga, tretja, četrta... Sovražni aeroplani so se dvigali v zrak od vseh strani. Neznaneec jih je hitro preštel.

— Kako da jih nisem že prej opazil? — je zamrmral.

Previdno je zlezel nazaj v podzemlje. Aeroplani so krožili nad zalivom in obalo.

Čim se je vrnil v podzemlje, je začel v daljavi zamolklo bobnenje. Ne da bi se zmenil zani je zapovedal vojakom:

— Zamažite odprtino. Pošlite koga po Keliosa in privedite ga sem.

— Saj sem tu! je odgovoril Maščevalec smeje. Neznaneec se je obrnil k njemu, rekoč:

— Dogaja se to, kar sem pričakoval.

— Aeroplani in vojaštvo?

— Da. Zdaj nam ne kaže drugega nego zamažiti odprtino in čakati. Vsako noč bomo opazovali, kaj počenja sovražnik. Morda se nam pa le posreči poleteti od tod prihodnji teden, seveda pod okriljem teme.

— Da, je pritrdil Kelios. — če bo nebo oblačno ali pa če se dvigne nad zalivom megla. Ponoči nas general Motti ne bo mogel zasledovati. Kako bi mogel ločiti v temi naše od svojih aeroplanov? Morali bomo nekaj časa previdno krožiti nad zalivom, predno poletimo proti severu.

— Seveda! Na vsak način je treba do večera počakati.

Prekinil ga je Paul Verneil, ki je prihitel v dvorano in sporočil:

— Kapitan, voda iz zaliva prodira v rovo. Prišel sem do bronzastih vrat, ki se počasi upogibajo pod pritiskom vode. Čez deset minut lahko voda pritiska v rovo in zalije vse, tudi dvorano.

Neznaneec in Kelios sta se spogledala. Nekaj časa je bilo vse tiho.

— Ali se ne motite, Verneil?

Kako se Ljubljana moži in ženi

Letos si je obljubilo v Ljubljani večno zvestobo že okrog 500 parov. — 100 zakonskih parov bi se rado ločilo. — Sodišče je ustreglo zakonskim uskokom le v redkih primerih. — Pikantne storije.

Zakon je z medom namazan križ, med se polže, križ pa ostane. Tako nekako veli narodna prislovice. No, pa se naši Ljubljančani in Ljubljankice, kljub hudi gospodarski krizi, neugodni konjunkturi in pomankljavi cvenka ne strašijo zakonskega jarma. To je činjenica, ki se ne da izpodbiti in fakt je, da si je tudi letos lepo številno parov obljubilo večno (sic!) zvestobo, tako, da morajo utihniti i najbolj zakrknjeni sovražniki žensk, vase zaljubljeni samci, zarjavele device in razni filistri. Le povprašajte pri naših zlatarjih in ti vam povedo, da se fatalni »obročniki«, ki vežejo za vse življenje, še vedno zelo iščejo sporedno s tem pa je tudi povpraševanje po budičkah, kajti so zakonci, zlasti v medenih tednih često zaspani in je budička potrebna...

Toda to je poglavje zase. Poglejmo rajši, kdo se ženi in koliko jih kani skočiti v zakonski jarem. V zakonski statistiki je zasedla prvo mesto najmlajša generacija. Prav mnogo jih je, ki so jedva zapustili šolsko klop, pa so stopili pred oltar s prisojeto večno zvestobo — vsaj do prvega skoka preko zakonskega plota. Potem sledi zrelejša, manj muhasta generacija. Največ parov je v starosti med drugim in tretjim križem, nežni spol pa je od 30. leta dalje silno redko zastopan. Če pa je že, potem so to vešele in brhke vdove. Pri moških letnica ne igra nobene vloge in je povsem irelativno, če jih ima »25« ali »45« na grbi. Tisti, ki so v statistiki označeni s »40«, »45« ali »50« itd., so deloma podjetni vdovci, ali pa oni, ki so dolgo vztrajali v borbi proti zakonu, a končno podlegli njegovim izkušnjam.

Cerkveni prag je letos prestopilo z obljubo zaveze za vse življenje okoli 500 parov. Pri sv. Jakobu so jih poročili 56, v Trnovem 62, pri sv. Petru 166, rekord pa so odnesli oo. frančiškani, ki so zvezali 187 parov. Ostali pari so iz drugih far, manjkajo pa nam tozadevni podatki. Torej nima smisla govoriti o dekadenci zakona, ko je pač dokaz tu, da se Ljubljančani še ogrevajo za zakonsko življenje. Sicer ni vse zlato, kar se sveti in tudi vsak zakon ni z rožami posut. V našem mestu se mnogo šušlja o razmerah in priklakah tega ali onega zakonskega para, često pa so to zgolj zlobna natolcevanja brez podlage. Včasih pa imajo zlobni jeziki tudi prav. O tem svedoči dejstvo, da v našem mestu

okoli 100 zakonskih parov ni zadovoljnih s svojim položajem in da so se pritožili pri kadiju. Zahtevajo ločitev zakona.

Je pa to precej težavna zadeva, zakaj sodišče zahteva jasne in »konkrete« dokaze za uvedbo ločitvenega postopanja. Ni sicer treba, da tvori tak dokaz fotografija prijetnega tete ali tete ali zasačenega »infagantijaca«, zadostuje včas, da je ena ali druga polovica oborožena z indicijami, ki pričajo o prelomljeni zakonski zvestobi ali če ima tozadevne priče. Povod za to pa je tudi, če je žena »lintverne«, mož »pijadura«, ali pa če eno ali drugo polovico »laha« kaka ljubezna tačka.

Sicer je res, da Ljubljana ni tako svetniška, toda o Sodomi in Gomori v našem mestu ni mogoče govoriti! Pač pa se vsako leto pripeti več afer in ker so takorekoč aktualne in poleg tega pikantne, jih je vredno zabeležiti.

Tako se v mestu precej komentira smola mlade in brhke zakonske ženske, čije mož je v finišu svojih moči. Polna kipečega žaljenja je mlada ženica nedavno sprejela v svoj objem mladega ljubimca, ki je bil deležen vseh sladkosti in opoja ljubavne noči. Toda nesreča ne počiva nikoli. V toplem ljubavnem gnezdu se je pojavil — ne mož — marveč ljubimec številka »2«, na katerega je ženica popolnoma pozabila. Sledil je prepri in konflikt, nato dejanski spopad. Ljubljanka »1« je zadel neprijetna usoda. V elegantnem loku je zletel skozi okno drugega nadstropja na ulico. Razen par polomljenih reber ni odnesel hujših posledic. O zadevi pa je potem strupeno razpravljala vsa bližnja in daljna sosesčina.

Potem govore, da se v zakonu ni dobro počutila žena nekega uradnika in lo je nekega lepega dne popihala v spremstvu pečičnega kavalirja, baie v Prago. Njenemu zgledu je sledila tudi neka druga, katero je pa zaneslo v solčno Italijo. Ta se je baš te dni vrnila. Ne radi poplav v Italiji, marveč ker se je njenemu drugu zahtelo novih avantur. Sedaj polke v Canoso...

In tako dalje. Ne manjka tudi tragedij, samomorov radi zakonske nezvestobe in disharmonije, pri katerih igra važno vlogo lizol itd. Kakor je torej videti, ima zakon svojo solčno in senčno plat. Kdor še ni iskusil zakonskega jarma, sili vani, a poročeni iz nje.

lični predstavnik sodobne italijanske literature, je bil svoj čas opozicijski poslanec. Sedaj se pa že dolgo časa ne bavi s aktivno politiko, toda obsodili so ga, da je proti fašizmu in ga kratkoma pregnali.

Berlin importira z velikim veseljem ameriško blago. Vsi nemški in dunajski odri se ga polni. Čudno je to v času, ko goštuje s tolikim uspehom v Newyorku M. Reinhardt in to s reprezentančnimi evropskimi komadi. Berlin pa igra sedaj boksarsko komedijo »Knockout«, ki sta jo izdelala Američana Tabor in Gleason.

V porenjskem Krefeldu so imeli uspešno premiero francoske komedije »Biser Chicago«, ki jo je spisal Maurice Dekobra. Avtor je bil navzoč in publika mu je prirejala silne ovacije.

V Dresdenu bi imela biti v kratkem prva vzporeditev nove R. Straussove opere »Egipčanska Helena«. Kompozist pa je prošil, naj bi jo v Dresdenu peli šele osem dni po dunajski premieri. Sedaj je nastal radi tega hud prepri med obema operama in žurnalistiko.

V Pragi igrajo med dr. na Divadlu: »Bohemec«, »Zdravnik na razpotju«, »Dve vdovici«, »Carmen«, »Figaro se ženi«, »Pahljača I. Windermeere«, »Cosi fantutec: Vinograd:« »Noč na Karlštejnu« in te dni priredi »Klub solistov« na čast K. M. Čapka-Choda matinejo »Basnikova nevesta«, pred njo pa ima uvodni govor prof. dr. M. Hysek. Nemško gledališče je na novo naštudiralo Hauptmannov »Bobrov kuhinje«.

V Brnu je imela 5. t. m. Janačkova »Missa glagolskaja« odličan uspeh. Kompozist je bil navzoč.

Na Dunaju igrajo nanovo igro »Narcis«, ki jo je po Brachvoglu priredil Davis. Premiera te igre je bila 1. 1894. Na repertoarju »Akademietheater« pa je Hasencleverjev »Boljši gospod«, ki je imel 3. t. m. premiero.

V drži operi goštuje sloviti ruski balet Sergeja Diagileva. Med dr. plešejo balet »Cimbarosianac«, »La Chatte« in »Le Tricorne«. Baletna mojstra sta L. Masin in J. Balanchin.

Beograd ima 10. t. m. baletno premiero »Licitarsko srce«. Kot Boris Godunov goštuje Jos. Križaj, v opereti »Poljska kric« pa ga Mikuljič.

Osijek ima premiero Andrejeve drame »Anfisa«.

V Zagrebu igrajo med dr. »Strahovec«, Juskijeve komedije »Soukin in gl. dobičke«, »Revizorja« in Jeromovo igro »Fanny in njena družinac«. — V operi »Faust« ni imel poljski tenor Stan. Drabik zaželenega uspeha, pač pa je bila prisrčno sprejeta od publike in kritike Margareta Z. Vilfan. Kunčeve in Valentin Rud. Bukška. — Španski čelist Ant. Sala goštuje v Zagrebu 20. t. m.

Gospa Baričeva se je vrnila s študijskega dopusta v Nemčiji. Pragi in Dunaju in bo prvič nastopila najbrže kot Marijeta v Goethejevem »Faustu«. — Ljubljanska operetna novitela bo Hirslerjeva »Zmagovalka oceanac«.

Nedelja v ljubljanskem gledališču. V nedeljo dne 11. t. m. so v ljubljanskem gledališču tri predstave. Popoldne ob 15. uri je v drami prva mladinska predstava in sicer se vprizori znana in priljubljena mladinska igra Snežulica in škrtarje v režiji prof. Sesta. Zvečer ob 20. uri pa je prva repriza izborne komedije »Boljši gospod«. Obe predstavi sta izven. V operi pa se poje popoldne ob 15. uri Gounodova opera »Faust« v kateri goštuje v vlogi Margarete ga. Katta Stotter v vlogi Mefista pa komorni pevec g. Nikola Zec. Ostala zasedba »Faustac« kakor po navadi. Valentina poje tokrat g. Jauko. Opero dirigira g. Balatka, ravno tako je tudi režija v njegovih rokah. — V nedeljskem ostaneta dramsko in operno gledališče zaprti.

Orkestralno društvo Glasbene Matice ljubljanske izvaja na svojem simfonijem koncertu, ki se vrši v petek, dne 16. dec. ob 20. v uninski dvorani kot drugo točko sporeda Beethovenovo simfonijo v c-duru. Simfonija je polna moči in radosti lahkolne šale. Živega humorja, da celo nekoliko sentimentalnosti in sladkih sanj je v njej. Tuptam se kaže kakor blisk velikanski genij Beethovna, genij bodočnosti. To svoje delo čeprav jo je nazval Beethoven sam simfonijo v c-duru, začelna s septakordom v f-duru, nato preide v a-mol, iz tega v g-dur harmonijo in nato šele v c-dur. To je bilo za tedanje čase, ko je Beethoven kot 30 letnik to delo napisal, taka drznost, da so se teoretski pikolovci silno razburjali in ljuto napadali Beethovna. — Predigro Esmont in simfonijo v c-duru dirigira skladatelj Emil Adamič. Predprodaja vsotopne po običajnih koncertnih cenah v Matični knjižarni.

Danes v soboto se ponavlja izvrstna Molnarjeva komedija v treh dejanjih »Igra v gradu«, ki je dosegla na Sentjakobskem gledališkem odru že dve razprodani dvorani. Poetneke prosimo, da kupijo vstopnice že v predprodaji in trgovini gosp. Peter Šterka, nasl. Miloš Karmitič na Starem trgu. Jutri v nedeljo igrajo Sentjakobski gledališki oder isto komedijo v sokolskem domu na Viču. Začetek obeh predstav je točno ob 20. uri.

»Logarjeva Kristac« v marib. gledališču. Ta lepa in priljubljena opereta se vprizori letos prvič v nedeljo, 11. decembra zvečer. Veljajo navadne operne cene. Zvečer prihodni teden pa bo premijera operete »Takrat v starih časih«, ki obeta biti letošnji slager.

Konec borbe za Linderjevo dete

Kakor smo že poročali, je nastala med roditelji pokojnega filmskega komika Maksa Linderja na eni in med roditelji njegove pokojne žene na drugi strani borba za njuno triletno hčerko Lydio. Obe stranki sta dele zahtevali zase in ker se nista mogli zediniti, sta vložili tožbo.

Sodišče je bilo v precej kočljivem položaju, kajti tako pokojni Linder, kakor tudi njegova žena sta v oporoki navedla, da naj za dete skrbе njuni roditelji. Linder je mislil svoje, žena pa seveda svoje roditelje. Te dni je bil v Parizu končan zanimiv proces. Sodišče je odredilo, da prevzamejo varstvo nad otrokom roditelji in brat Maksa Linderja. Proces je v glavnem vzbujal zato toliko zanimanja, ker je eno stranko zastopal Paul Boncour, delegat Francije pri Društvu narodov, drugo pa bivši predsednik republike Aleksander Millerand.

Sokol Brat dr. Laza Popovič — petdesetletnik

Sedmega decembra tega leta je dovršil zaslužen Sokol br. dr. L. Popovič 50 let svojega življenja. Rojen je bil v Sremskih Karlovcih. Ta njegov jubilej slavi celokupno jugoslovensko Sokolstvo, ker je razvoj, napredek, začetek, preteklost in sedanjost tega Sokolstva ozko vezana z osebo brata dr. Popoviča, ki je bil že v rani mladosti prožet s sokolskim idealizmom in ki je tak še vedno.

Intenzivno je začel s sokolskim delom takoj, ko se je kot mlad zdravnik po končani študiji na Dunaju 1901. l. vrnil v svoj rojstni kraj. Organiziral je predvsem tedanje srbsko Sokolstvo, osnovan je Truškovsko župo, ki ji je bil starosta in je razširil svoje plodono sokolsko delo na Hrvatsko, Slavonijo, Bosno, Dalmacijo in Srbijo, s katero je ustvaril pred vojno krepke vezi. Po njegovi zaslugi organizirano srbsko Sokolstvo je nastopilo kot močna in edinstvena celota na vsesokolskem zletu v Zagrebu 1911. v Pragi 1912. in pozneje v Sofiji, na Primorju, v Bosni in vseh srbskih krajih. Vseh teh zletov se je udeležil naš jubilar tudi osebno in utrjeval vezi z ostalim Sokolstvom.

Preko Sokolstva je vedno gledal Slovanstvo kot celoto. Sokolstvo je bilo in mu je še vedno eni faktor, ki naj tvori popolno slovansko edinstvo. V pripravi, da so Hrvati, Srbi in Slovenci en narod, je deloval na tem, da bodi tudi eno Sokolstvo brez ozira na umetne državne meje. Po njegovi inicijativi je prišlo tik pred svetovno vojno 1914. l. do znamenitega zagrebskega sestanka predstavnikov vseh treh plemenskih Sokolov, na katerem se je pretresala ideja ustanovitve skupnega jugoslovenskega sokolskega saveza. Ta ideja je bila z navdušenjem sprejeta, toda začela je svetovna vojna in srbsko Sokolstvo je bilo postavljeno na zatožni klop. Brat dr. Laza Popovič je bil zaprt in je bil 16. junija 1916. l. v Zagrebu obsojen radi svojega dela v Sokolstvu kot izdajalec na 14 mesecev ječe. Dunajski univerza mu je kot veleizdajalcu odvzela doktorat, toda češka univerza v Pragi ga je pozneje po posredovanju staroste ČOS dr. Scheinera zopet promovirala vrniti mu zdravniški doktorski naslov.

Kljub preganjanju brat Popovič ni klonil. Najpši trenutek njegovega sokolskega življenja je bilo naše osvobodjenje in ujedinjenje. S pokojnim prvim starostom JSS bratom

dr. Oražmom ga vidimo 1919. leta v Novem Sadu pri ustanovitvi jugoslovenskega Sokolskega Saveza. In delal je naprej! Začel je z izdajanjem uradnega glasila »Sokolskim Glasnikom«, ki mu je bil urednik od 1919. do 1923. leta. V njem je vžgal mlado jugoslovensko Sokolstvo in udaril temelje jugoslovnski ideologiji. — Jugoslovensko Sokolstvo ga je leta 1923. odlikovalo v znak priznanja in zaslug na polju Sokolstva z veliko savezno plaketo.

Danes je brat dr. Laza Popovič kot zdravnik in univerzitetni profesor na višini svojega poklicnega dela. Udeležuje se tudi iterarno največ v »Novi Evropici«.

Jugoslovensko Sokolstvo se spominja svojega brata — jubilara ob njegovi petdesetletnici s ponosom in hvalo za njegovo veliko sokolsko delo.

— »Sokolski glasnik«. Izšlo so zadnje številke »Sokolskega glasnika«, uradnega glasila JSS 22.—24. v enem zvezku za 1. 1927. s prilogo »Prednja«. Vsebinska teh številke je sledeča: Bratč o sestr! (Proglas starešinstva JSS na vse članstvo ob priliki podpisu prijateljske pogodbe med Francijo in Jugoslavijo). — Sokolstvo i pitanje naših sveučilišta. — Dr. Riko Fux: Sokolski zlet u Skoplju god. 1928. — Ante Brozović: Brat dr. Laza Popovič — petdesetletnišnik. — Anuška Jugova: Prvi savezni prednjački tečaj za članice. — Iz starešinstva JSS. — Iz tehničkog odbora JSS. — Iz prosvetnog odbora JSS. — Iz župa. — Razno. — Priloga »Prednja«: pa prinaša proste vaje članov in članic za pokrajinski zlet JSS v Skoplju l. 1928., objave tehničkog odbora JSS, poročila o županju prednjačkom odboru JSS, »Kraljević Marko« v Skoplju in o prednjačkih izpitih sokolske župe »Svetozara Miletića« v Novem Sadu. — S temi številkami je letošnje savezno glasilo končano. Prihodnje leto bo začelo izhajati reorganizirano po obliki in vsebini tako, da bo moglo ustrezati v vsakem pogledu sokolskemu članstvu in sokolstvu naklonjeni javnosti. Končno besedo o nameravani reorganizaciji Glasnika bo izrekla lustrinjska odborova seja JSS.

— Seja shora župnih načelnikov se vrši danes ob 4. pop. v odborovi sobi Ljubljanskega Sokola v Narodnem domu. Dnevni red seje je sledeči: 1. Poročilo saveznega načelnika. 2. Poročila župnih načelnikov o stanju njihovih žup. 3. Pokrajinski vlet v Skoplju. 4. Olimpijske tekme v Amsterdamu. 5. Lahkotiltske tekme l. 1928. 6. Prednjaški tečaj JSS v letu 1928. 7. Vprašanje glasila »Prednja«. 8. Slučajnosti.

— Jutri 11. t. m. ob pol 9. dop. se vrši istotam odborova seja JSS po že priobčenem sporedu.

— Bratje in sestre nalepite na vso svojo korespondenco sokolski obojni kolek, ki ga naročite v pisarni JSS v Ljubljani (Narodni dom)!

Prosveta

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

DRAMA.

Začetek ob 20. zvečer.
Sobota, 10. decembra. »Boljši gospod« Premijerski abonma.
Nedelja, 11. decembra ob 15. uri popoldne. »Snežulica in škrtarje«. Izven. Ob 20. uri zvečer »Hamlet«. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven.
Ponedeljek, 12. decembra. Zaprt.
Torek, 13. decembra. »Medea«. Red A.
Sreda, 14. decembra. »Boljši gospod«. Red D.
Četrtek, 15. decembra. »Idealni soprog«. Red C.
Petek, 16. decembra. Zaprt.
Sobota, 17. decembra ob 15. uri pop. »Medea«. Dijaška predstava pri znižanih cenah. Izven.

OPERA.

Začetek ob pol 20. zvečer.
Sobota, 10. decembra. »Tosca«. Red D.
Nedelja, 11. decembra ob 15. uri popoldne. »Faust«. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Gostovanje gg. Stotter in Zec.
Ponedeljek, 12. decembra. Zaprt.
Torek, 13. decembra. »Cavalleria rusticana« — »Glumaci«. Gostovanje gg. Fanette Hermsdorf - Billinove Red B.
Sreda, 14. decembra. Zaprt.
Četrtek, 15. decembra. »Carmen«. Gostovanje gg. Fanette Hermsdorf - Billinove. Red A.
Sobota, 17. decembra. »Miloševa ženitev«. Red C.

Sentjakobski gledališki oder v Ljubljani. V soboto, 10. decembra: »Igra v gradu«. V nedeljo, 11. decembra: »Igra v gradu«. Gostovanje v sokolskem domu na Viču.

Mariborsko gledališče.

Sobota, dne 10. decembra ob 20. uri »Madame Butterfly« ab. C.
Nedelja, dne 11. decembra ob 20. uri »Logarjeva Kristac«. Prvič. Navadne operne cene.

Fedor Sologub

V Leningradu je umrl v ponedeljek 5. t. m. po daljši boleznii znani ruski pisatelj Fedor Sologub, s pravim imenom Fedor Kuzmič Peterinikov. Rojen je bil 1. 1863. v Petrogradu, kjer je tudi preživel večino svojega plodonosnega življenja.

Kmalu za velikim poljskim pisateljem Stanislawom Przybyszewskim je odšel iz ruske literature njemu sorodni duh, romanopisec, lirik in dramatik Fedor Sologub.

Kakor Przybyszewski, tako je izšel tudi Sologub iz tako zvane dekadentne literature, v kateri se je zelo približal Brjusovu, Balmontu in Merežkovskemu. To je zadoščevalo moralistom, so ga obsodili kot pisca bolnih idej in sadizma, kot zagovornika zla in sploh vsega, kar je v literaturi slabega. Njegovi nasprotniki so pa prezrili, da se pozna vsem Sologubovim delom globoka etična vrednost, ki jo najdemo pri vseh velikih ruskih pisateljih. Sologub je bil neverjetno iskren in zaljubljen v psihološke resnice. V generaciji, ki je prišla po Čehovu, je bil Sologub edini pisatelj, ki je znal mojstrsko ustvarjati tpe. V tem pogledu se je močno približal Gogolju in Dostojevskemu.

Na književnem polju se je Sologub udeleževal najprej kot lirik. Bil je velik pesimist, življenje je sovražil in najraje se je otokal k

smrti, ki ga je povsod vabila in mamila. Po Novalisu in Baudelaireu ni bilo v moderni literaturi tako navdušenega truhdarja smrti, kakor je bil on. Sologubovi romani in povesti, s katerimi je stopil istočasno s liriko na književno polje, so tudi kruta obožba vsakdanjosti, obenem pa slavospevi smrti. Nekatere Sologubove povesti so tako sugestivne in prepričevalne, da čitatelj nehoti veruje v vsemogočnost in lepoto smrti, ki jo pisatelj na vsaki strani priznava.

Velik dogodek v zgodovini ruske proze pomenijo Sologubovi romani, posneti večinoma iz življenja v ruski provinci. V romanih »Težke sanje«, »Mali bes«, »Car smrti«, »Sluški ko med«, je tako temeljito analiziral in ovekovečil bedo ruskega mužika, kakor še noben pisatelj pred njim. Zedl stavilo nekateri kritiki Sologubov roman »Mali bes«, v katerem je malomeščansko življenje posebejlo v gimnazijem profesorju Peredonovu, v isto vrsto z Brati Karamazovimi in Oblomovim. In kakor Ivan Karamazov, ima tudi pedant in sadist Peredonov svojega hudčiča, malega besa, zvanega Nedotkonka, ki ima v svoji oblasti ne samo Peredonova, marveč tudi vso njegovo okolico.

Proti koncu svojega življenja se je pa Sologub naenkrat prelevil iz truhdarja smrti v oznanjevalca življenja. Ni sledil svoji ljubljani ženi, pisateljici Anastaziji Čebotarevski, ki je skočila v Nevo, ni več iskal smrti, marveč nasprotno, začel je opevati življenje, sonce in zemljo t z predstavo, da se že pusti živeti.

Gledališki pregled

V Parizu je bila 6. t. m. na »Comedie Française« premiera nove D'Annunzijeve igre »Luč pod mernikom«. Predstava je imela vsesoklo slavnostno značaj, saj so bili poleg drugih odličnikov navzoči predsednik republike Doumergue, prosvetni minister Herriot, italijanski poslanik grof Manzoni, pesnikova soproga in dr. Avtor sam pa ni prišel, čeprav so ga pričakovali.

Pariško sodišče se bavi z zanimivo gledališko afero. Lepi igralci in ljubljenci Parizank Pierre Daltour toži bogato Madame Odencoven za odškodnino 500.000 frankov. Priletna gospa se je namreč zaljubila v krasotca, ki je stanoval v njeni hiši. Ta pa se ni dosti brigal za njeno čustva. To je ženo naglalo na maščevanje. Znesla je po Parizu, da živi igralec nemoralno in da uganja na stanovanju prave orgije. Toda tudi to ni imelo zaželenega uspeha. Pred kratkim se je neko noč umetnik vrnil od predstave na svoj dom, kjer ga je obkolilo šest oboroženih policistov, ga nasilno posadilo v avto in odpeljalo v nočiščnico. Tam so ga obkeli v prisilni jopič in šele po dveh tednih se mu je posrečilo dokazati, da gre za maščevanje besne ženske. Ker je gospa zelo petična, bo mogoče igralec dobil tistega pol milijončica, ki ne bo previsok honorar za tako težko vlogo, bodisi v fizičnem, bodisi v moralnem oziru.

V Leningradu je 6. t. m. umrl znani literarni predstavnik predvojne Rusije in voditelj ruske dekadence, pisatelj Fjodor Sologub. Napisal je romane, novele in zelo uspešno dramo »Meščani življenja«.

V Italiji so zelo energično začeli postopati proti klakerjem. Te dni je bilo predloženo, naj se šel klakerjev konfinirati za dobo štirih let, ker je od prominentov izsiljeval nezasišene svote.

V Neaplju so te dni aretirali znanega dramatika Roberta Bracca in ga obsodili na petletno prognanstvo na otokih. Bracco, zelo od-

Dnevne vesti.

iz Ljubljani, dne 10. decembra 1927.

— **Kraljevo zanimanje za novinarje.** Včeraj dopoldne je kralj sprejel v avdienci narodnega poslanca g. Frana Smodeja, ki je izročil kralju v imenu JNU en izvod velike Hustrirane monografije kraljevine SHS, ki jo je te dni izdelalo JNU. Kralju je monografija zelo ugajala. Pri tej priliki se je kralj zanimal tudi za razne stanovske zadeve naših novinarjev.

— **Protest proti nameravani ukinitvi dveh fakultet na ljubljanski univerzi.** Odbor društva inženirjev in veletrgovcev v Ljubljani je na svoji seji dne 2. decembra t. l. sklenil objaviti sledečo izjavo. Društvo inženirjev in veletrgovcev v Ljubljani, ki šteje med svoje člane skoro da vso industrijo in veletrgovino Slovenije in združuje torej najjačje davkoplačevalce Slovenije, poleg največje važnosti na to, da ostane slovenska univerza neokrnjena. Zato protestira proti nameravani ukinitvi medicinske in tehniške fakultete, ker sta obe fakulteti za samostojni razvoj gospodarstva in kulturnega življenja Slovenije neobhodno potrebni. Poleg vseh razlogov, ki so bili za potrebo nadaljnjega obstoja teh fakultet že s strani najbolj kompetentnih faktorjev iznešeni v javnost, po-vedarja društvo še posebno, da je slovenska univerza nastala po soglasni volji in iz kulturnih potreb prebivalstva Slovenije. Zato se na njej ne sme ničesar opuščati proti volji Slovenije.

— **Iz prosvetne službe.** Vpokojeni so: Šolski upravitelj v Lembergu Fran Zidar, učitelj na šolski osnovni šoli v Ptujcu Vinco Šeron, šolski upravitelj v Kapelah Josip Pečnik, učiteljica v Vitanju Marija Peterc, šolski upravitelj v Ponikvah Ivan Burdijan, šolski upravitelj pri Sv. Jakobu Franjo Kotnik, šolski upravitelj v Makolah Martin Samari, učitelj v Studencih Franjo Roškar, učiteljica II. ženske osnovne šole v Mariboru Roza Novak - Baž, šolski upravitelj v Zalnji Milan Tomšič, učiteljica na Viču Karolina Gomilšek, učiteljica IV. ženske osnovne šole v Mariboru Justina Petrič, učiteljica v St. Vidu nad Ljubljano Marija Jelenc, učiteljica v Šmarju pri Jelšah Felicita Šumer, učiteljica v Radovljici Alojzija Baebler - Delak, učiteljica v Novem mestu Marijana Potonik in učiteljica v Konjicah Marija Pleško; za profesorja Srednje tehnične šole v Ljubljani sta imenovana Davorin Volavšek in Romeo Strojnik. — V višjo skupino je pomaknjen prof. državne Trgovske akademije v Ljubljani dr. Blaž Svetek. Iz državne službe je odpuščen predmetna učiteljica dvorazredne trgovske šole v Celju Adela Košir.

— **Parastos za Nikolo Pašičem v Pragi.** Radikalni dijaški klub »Slovenski Jug« v Pragi je priredil danes ob 11. dopoldne pred cerkvijo Sv. Nikolaja v Pragi parastos za pokojnim ministrskim predsednikom Nikolo Pašičem.

— **Iz državne službe.** V višjo skupino je pomaknjen uradnik invalidskega doma v Celju Alojzij Mrmor.

— **Iz sodne službe.** Zamenjava službenih mest je odobrena kancelistom Janko Mišič pri okrajnem sodišču v Novem mestu, Francu Osoliniku pri okrajnem sodišču v Kočevju in Josipu Hebarju pri okrajnem sodišču v Črnomlju tako, da pride prvi v Črnomelj, drugi v Novo mesto, tretji pa v Kočevje; vpokojen je kancelist pri okrajnem sodišču v Trebnjem Albert Salamon.

— **V naše državljanstvo** je sprejet ruski emigrant profesor univerze v Ljubljani Vasilije Nikitin.

— **Kraljev ordonančni oficir** major Branko Pogačnik je razrešen dolžnosti in stavljen na razpoložanje vojnemu ministru. — **Redukcija nevalificiranih učnih moči na srednjih šolah.** Prosvetno ministrstvo je sklenilo reducirati koncem tekočega šolskega leta vse nevalificirane učne moči na srednjih šolah. Ravnateljem srednjih šol je naročeno, naj obveste o tem vse prizadete supleente odnosno predmetne učitelje.

— **Reprezentativni lov na Češkoslovaškem.** Češkoslovaška vlada je povabila ministrskega predsednika, ministra za šume in rube ter ministra za agrarno reformo na reprezentativni lov v Židlochovicah pri Brnu. Ker so pa bili člani naše vlade zadržani, so se udeležili lova narodni poslanec M. Milojevič, generalni direktor šum M. Stamenković in šef oddelka za lovstvo ing. Vojko Koprivnik.

— **Načrt uredbe o ribolovu.** Poljedelsko ministrstvo je izdelalo načrt uredbe o ribolovu, s katero bi se izenačili ribarski zakoni za vso državo in uredilo vprašanje ribolova v sladkih vodah enotno. Uredba je posneta v glavnem po sedaj veljavnem avstrijskem zakonu. Načrt je bil razposlan vsem ribarskim društvom in gospodarskim organizacijam, ki morajo tekom 14. dni podati svoje mnenje.

— **Smrtina kosa.** Včeraj je umrla v Ljubljani ga. Marija Pišlarjeva, roj. Škrabec. Pokojnica je bila vzorna mati in kot idealna slovenska žena splošno priljubljena. Pogreb bo v nedeljo ob treh popoldne s Celovške ceste št. 42 v Sp. Šiški. — **Snoči** je umrl v Ljubljani vpokojeni ravnatelj zemljiške knjige in hišni posestnik g. Janko Čerček. Pokojnik je kot izredno simpatičen in značajan mož v Ljubljani splošno znan in priljubljen. Pogreb bo v ponedeljek ob štirih popoldne iz državne bolnice. Blag jima spomin! Težko prizadetim rodbinam naše iskreno sožalje!

— **Ali se lahko nosijo tanke nogavice?** To vprašanje je rešeno, odkar se tanke nogavice iz flora in umetne svil brez vsake škode perejo v raztopini milnih lusk »Labod«. — **Najbolje** je oprati fine nogavice takoj, ko se jih sleče, pa bodo kot nove.

— **Za Božič 1927.** Jugoslovanska Matica je izdala za letošnji Božič I. Gospodinjstvi koledar, ki je vdomečen že v vseh sloven-

skih hišah in ki je za redno in dobro gospodinjstvo zelo koristen; cena Din 20. 2.) Ipvčevo božično pesem za mladino »Sveta noč«, ki jo je za klavir in petje priredil v najlažjem slogu Jos. Pavčič. Po napevu in besedilu je pesemca zelo pristrčna in namenjena intimnim domačim krogom za praznovanje svete božične noči. Cena 7 Din. 3.) Dve originalni slovenski božični razglednici v štiribarvnem tisku in sicer Gasparjeve Slovenske jaslice in Kopačev Poprtnik, ki predstavljata slovenski božični narodni običaj iz Pollanske doline. Cena 1.30 Din. Vse to je na prodaj pri podružnični Jugoslovanske Maticе v Sloveniji in v vseh knjigarnah. Naroča se tudi pri Jugoslovanski Matici v Ljubljani. Selenburgova ulica št. 7-11.

— **Za Jugoslovansko Matico** so v počaščenje spomina blagopokojne ge. Milene Žerjavove zbrali njeni ožji sorodniki znesek 610 Din ter ga poslali Jugoslovanski Matici v Ljubljani. Iskrena hvala!

— **Dve nesreči.** V bolnico so davi pripeljali 36-letnega delavca Alojzija Sendeta iz Primskovega pri Kranju. Pri delu mu je padel težak hloď na desno nogo in mu jo zlomil. Hlapec Peter Lap, uslužben pri poselniku Rogovilu na Černuščah, je danes zjutraj padel po stopnicah in se obutno poškodoval na glavi.

— **Sokolsko gledališče** v Radovljici uprizar v nedeljo, dne 11. t. m. ob pol osmih zvečer J. Jeromov legendo »Tujez« v E. Kristanovem prevodu. Legenda nas vodi med skvarjene, slabe ljudi, ki jih navzočnost tujega popotnika (Krista), ki pride med nje, spreobrne in napravi iz njih poštenjake. Igra je napravila povsodi, kjer se je igrala, globok utis.

— **Družba sv. Cirila in Metoda** je izdala za božične praznike 2 novi razglednici, ter iste vsem prav toplo priporoča. Naročajo se pri C. M. družbi v Ljubljani.

— **Aretirani morilec** zakoncev Pucelj Anton Skomina je bil, kakor smo poročali že včeraj, prepeljan v sodne zapore v Novo mesto. Tekom včerajšnjega in današnjega dne ga je preiskovalni sodnik zaslišal, podrobno o zaslišanju pa še niso znane. — **Drugi morilec** Josip Slapšak se še vedno skriva.

— **Skrb vsake gospodinjke.** — **Otroci** morajo v šolo, stanovanje treba da je v redu, jed tečna, a cela družina snažno in skrbno oblečena. — **Take in enake** skrbi ima vsaka gospodinja. — **Ako jo torej rešimo** vsaj skrbi za veliko željo, smo ji storili mnogo. — **Čarobno sredstvo** za pranje perila se imenuje »Radion«. — **Kupite** še danes en zavitek, pa poizkusite!

5. januarja 1928

Ciril Metodova veselica v Narodnem domu

Iz Ljubljane

— **Iz Oblastni urad** za posredovanje dela privatni nameščencev v Ljubljani ima v evidenci sledeče službe iskajoče moči: 12 trgovskih pomočnikov in prodajalk raznih strok, 5 blaginjačarke, 3 izločbene aranžerje, 5 trgov. pomočnikov, 8 knjigovod. bilancistov in pomožnih, 11 korespondentov v raznih jezikih, 4 trgovskih poslovodij raznih strok, 8 pisarniških uradnikov, 3 obratovodje za kemična podjetja, 5 rudarskih tehničnih uradnikov, 3 pomožnih carinskih posrednikov, 4 praktikante za urade, 10 kontoristinj, 7 skladiščnikov, 6 stenografij v raznih jezikih, 3 rudarske geometre, 2 drogište, 3 tehniških risarjev, 2 elektrotehniške uradnike, 1 brodograditelj, 3 šumarske uradnike, 3 laborante za proizvajanje spirita. Vsa p. n. podjetja se naprošajo, da se v slučaju potrebe izvežejo delovnih sil iz vrst privatnega nameščentva obračajo na gornji urad. Urad posreduje za obe strani, da delodajalce kot delojemalce popolnoma brezplačno.

— **Iz Obrtniški prijateljski večer.** Obrtniško društvo v Ljubljani si je nadelo hvalevredno nalogo, da ob časa do časa priredijo prijateljski večer, kjer se stanovski tovariši v prijetni družbi pogovorijo o svojih stanovskih zadevah in izluščijo tudi kako veselo. Tak prijateljski večer, bo priredilo društvo danes v soboto, dne 10. t. m. ob 8. uri zvečer v salonu gostilne »Pri Mraku«, na Rimski cesti. Sodeloval bo tudi društveni pevski zbor. Tovariše obrtnike društvo najljubneje vabi, da se tega prijateljskega večera v čimvečjem številu udeležijo.

— **Iz Ker je g. Holodkov obel na influenci,** poje danes zvečer v Toški vlogi Skarpia baritonist Vaskovič iz Zagreba.

— **Iz Cenjeni plesalci** in plesalke, posetite plesno šolo v veliki dvorani na Taboru v nedeljo dne 11. t. m., kjer se bo poučeval povsem od začetka krasni Boston walse. Začetniki vabljeni že ob pol 8 uri zvečer, ker se jim nudi poseben specijalen pouk. Redno predavanje modernih plesov za plesalce ob 9 uri. Svira priznani Jazz.

— **Iz Vai »Elitni ples«** »Redutec« in »Maškeradec« v letošnjem predpustu Vam ne nudi nobene zabave, ako ne znate pravilno in dobro plesati. Zato je zadnji čas da se naučite vse letošnje plesne in to edino pri plesnem mojstru Jenko-tu pri »Nedeljskih družabnih plesnih vajah« v Kazinac ob 3-7 ure pop. Za začetnike-će v Foxrott-Charlestenu in Tangu poseben pouk ob 3 do 4 ure. Nadaljevanje novitete angl. Boston-Waltz ob 5 uri. Privatna plesna šola se pa nahaja v I. nadst. kavarni »Emonac«. Informacije ob 10-22 ure vsaki dan. Večerni plesni tečaji-perlekcije g. Jenka vsako sredo v Unioni ob 8 uri zveč.

— **Iz Mestna ljudska kopa** v Kolodvorski ulici bo radi snanjenja dne 13., 14. in 15. decembra 1927 zaprta.

— **Iz Predavanje** v društvu »Sočac« v Ljubljani. Danes v soboto 10. t. m. predava v Ljubljanskem dvoru g. J. Grčar, uradnik pri direkciji drž. železnice o temi: »V Rusiji tik po revoluciji«. K temu zelo interesantnemu predavanju vabimo vse »Sočance

in prijatelje. Začetek ob pol 9 uri zvečer. Vstop prost.

— **Iz Marijanske gledališče** C. S. O. (Sokol Tabor) igra v nedeljo 11. t. m. »Galsparnikov sv. Miklavž začetek ob pol 18. Vstopnina prostovoljna.

— **Iz Dram. sekcija »Edinost«** vabi vse svoje člane na občni zbor v društvenih lokalih Gajeve ul. 3-1 v nedeljo, dne 11. t. m. Po obnem zboru ranelitev vlog za igro »Tat«.

— **Iz Francosko-slovenski klub** v Ljubljani. Radi koncerta v Unioni odpade v ponedeljek 12. t. m. redni klubski sestanek.

— **Iz Plesne vaje »Atenece«** so vrše za uradnice mesto v ponedeljek 12. t. m. v nedeljo 11. t. m. od pol 20-21 ure. Za otroke pa v ponedeljek 12. t. m. od 18-19 ure.

— **Iz Trgovski ples.** Senzacija vsake plesne seje je bila in ostane prireditelj tradicijskega Trgovskega plesa. Vrši se ta ples tudi to sejo in sicer v soboto 14. januarja 1928 v veliki dvorani hotela »Union«. Prireditveni odbor je s predpripravi nemojerno na delu, tako, da bodo udeleženci prav prijetno presenečeni. Opozorjamo na prireditve že sedaj.

— **Iz Mestna zastavljalnica** naznanja, da se vrši tomesčna dražba v aprilu 1927 za stavljajnih predmetov v četrtak 15. t. m. ob 15. uri v uradnih prostorih v Prečni ulici.

— **Iz »Reduta«** v evetjuc. — **Svojo udeležbo** na »reduti« v evetjuc, ki jo priredita S. K. »Ilirija« in T. K. D. »Atenece« v soboto, dne 7. januarja 1928 v veliki dvorani »Unionac«, je že prijavila originalna grupa s posebej za to priliko naštvirano kreacijo najnovejše moderne plesne novitete »bannanas-slied« v groteskni obliki. Grupa, sestavljena iz priznanih odličnih ljubljanskih amaterskih plesnih parov, nastopi v slikovitih izvršnih ameriških kostumih in bo vsakakor pomenila za ljubljansko plesno publiko pravo senzacijo! Naj torej nihče ne zamudi te prilike!

ZOBOZDRAVNIK

Med. univ. dr. Ciril Cirman

se je preselil na

Miklošičevo cesto št 18/L, desno

in ordinira od 10. do 12. dopoldne in od 2. do 6. popoldne.

— **Iz Mestno središče** Saveza trezne mladine v Ljubljani. V Akad. kolegiju se vrši danes, v soboto predavanje in sicer za nižješolce ob pol petih, za višješolce pa ob četrh na šest. Po drugem predavanju se vrši seja širšega odbora. Mestno središče opozarja vsa ljubljanska kola T. M., da pošljejo svoje delegate zanesljivo!

— **Iz Viljem Tell.** Danes ob 14.30 predvaja ZKD v kinu Marica zgodovinski film, ki nam v pretresljivih prizorih slika življenje in trpljenje zatiranega švicarskega naroda in propovednika svobode Viljama Tella. O življenju tega moža bo predaval g. prof. R. Pavlič, ki bo prisotnim poslušalcem orisal vse muke, ki jih je moral prestati preganjanj narod, preden je dosegel svobodo in prostost. Film sam je monumentalno delo, v čigar glavnih vlogah nastopajo najznamenitejši igralci. Spored se ponavlja še jutri ob 11. in v ponedeljek 12. t. m. ob 14.30 uri. Zaradi poučnosti in zanimivega zgodovinskega ozadja vabimo občinstvo, dilaštvo in šolsko mladino k najobilnejšemu posetu.

— **Iz Nezgoda.** Ko je hotel snoči stopiti višji davčni upravitelj Josip Silič na tramvaj, mu je nenadoma spodrsnilo in padel je tako nerodno, da si je spahnil ali zlomil ključnico. G. Silič je moral iskati zdravniške pomoči v bolnici.

Skok preko kože

17 XII. 1927 NA TABORU

— **Iz Neverjema drznost.** Včeraj popoldne je na Poljanski cesti našla učenka Milena Veršelj zavitek, v katerem je bilo okoli 10 stoderarskih bankovcev. To je opazil neki deček, naglo je pristopil in iz zbrahjalno silo iztrgal zavitek iz rok in pobegnil, še predno se je deklica zavedala, zakaj gre. Nadebudnega tatüca išče sedaj policija.

— **Iz Razne tatvine.** Delavcu Josipu Filipiču je neki brezposelni delavec v nekem lokalni bolniške blagajne ukradel skoraj nov dežni plašč v vrednosti 350 Din. — **Trgovac Martin Jančigaj** iz Zgornje Šiške je prijavil na policijo, da je včeraj prejel z Dunaja fakturo od tvrdke Jakob Mayer za 18 dežnih plaščev. V dospeli pošiljavi pa je bilo samo 17 plaščev. Eden je bil očividno med potjo od carnice do trgovine ukraden.

— **Z Največjo izbiro bluz, otroških oblek in plaščev** nudi ceno KRISTOPIČ-BUČAR.

Oblačila tvrdke J MAČEK,
Ljubljana, Aleksandrova c. 12.
so najboljše in najcenejše.

Iz Celja

— **c Ljudsko vseučilišče** v Celju. V ponedeljek 12. tm. predava zdravnik dr. Anton Schwab o Ipvčih, in njih skladbah. Predavanje se vrši ob 20. uri v fizikalni sobi deške meščanske šole.

— **c Smrtina kosa.** Na Glavnem trgu je umrla 8. tm. gospa Marija Lapornik v 80. letu starosti. Pokojnica je bila mati gostilničarke gospe Kusove na Glavnem trgu. N. v m. p.

— **c Nočno lekarniško službo** opravlja ta teden lekarna »Pri Orlu« na Glavnem trgu.

— **Sestanek obrtniškega** se je vršil v četrtak zvečer v Narodnem domu. Na sestanku se je sklenilo, da se proslavi 35letnica obitnega društva v Celju o binokotnih praznikih leta 1928 z vaješiško razstavo in vseobrtiškim zletom v Celju.

Moderen muslimanski cerkveni poglavar

Reis ul ulema za večjo svobodo muslimanskih žen. — Mohamedova vera ne zahteva zastrtih obrazov. — Jugoslovanski musliman ali Turek.

Dočim se turška republika pod vodstvom svojega prezidenta Kemal paše naglo modernizira ter prevzema evropske šege in navade, se muslimani v Jugoslaviji in tudi drugod po Balkanu trdno drže starih turških običajev. V Turčiji je odpravil Kemal paša fes in dal ženi popolno svobodo, v naših južnih krajih pa vidimo še vedno žive mumije, ki hodijo po ulicah zastrte in zakrite v enolične halje, iz katerih vidiš samo oči ženske. Naši muslimanski inteligenti sicer oblečejo svoje ženske po evropsko, kadar potujejo kam na sever, doma pa se morajo njihove žene še vedno oblačiti po starih običajih kot »turške kule«, ker bi jih pravoverni proglasili kot izdajalce Mohamedove vere. V Turčiji hodijo že par let žene nezastrih obrazov, pri nas pa nosijo še vedno nehigijenične koprene, ki pa dostikrat ne zakrivajo prav nobene lepote in nedolžnosti.

Dočim se povprečni jugoslovanski musliman še vedno smatra za Turka, je v njegove kroge le malo prodrl modern duh, ki je zavladal pod diktaturo Kemal paše v Turčiji. Dogodilo se je celo, da so se naši muslimani, zlasti iz Južne Srbije, začeli ti-homa izseljevati v Turčijo, ker so mislili, da »kavri« v Jugoslaviji ne spoštujejo dovolj njihovih starih običajev in da bodo našli v Mohamedovi deželi svoj pravi turški raj. Toda, hudo so se zmotili. Ko so prišli v Turčijo, so spoznali, da ni tam nič več »turškega« in da se da po turško živeti samo še v naši ljubljanski, kjer se tudi najvišja državna uprava drži še starih turških običajev, četudi samo kar se tiče bakšisa. In so se mnogi naši »Turki« vrnili iz Turčije skesani v Jugoslavijo.

Zadnji čas se je mudil v Turčiji tudi najvišji cerkveni poglavar muslimanov v Jugoslaviji reis ul ulema Cavšević, ki so ga mnogi naši ljudje istotako smatrali za zelo konzervativnega človeka. Ta sodba pa je bila krivična, kajti po svojem povratku v Jugoslavijo, se je napram beograjskim

novinarjem zelo pohvalno izjavil o sodobni Turčiji. Na vprašanje, kaj sodi o zahtevi nekaterih modernejših muslimanov, da naj muslimanske ženske odloče kopreno, ki jo nosijo čez obraz, je izjavil: »Jaz nisem drugega mnenja kakor oni, vendar pa to vprašanje zame kot cerkvenega poglavarja ni važno. Jaz sem samo tolmač verskega zakona, ki pa ne nasprotuje temu, da bi muslimanske žene hodile z nezastriimi obrazi. Ni v nasprotju z vero, ako muslimanke odloče kopreno in pokažejo svoj obraz pred vsem svetom. V nekih verskih učbenikih se sicer trdi, da bi morale devojke po končanem 12 letu zakriti obraz in da bi ne smele več občevati s tujci. Toda to ni verski zakon. Ti učbeniki so samo tolmači verskih običajev. Čprav pa je že dolgo obstajalo tako tolmačenje, se je vedno ašikovalo (ljubimkalo). Čas menja pojmovanje gotovih odnošajev. Danes bi bilo mnogo boljše, da muslimanske devojke delajo odkrite v delavnici in v trgovinah, kakor pa da sede zastrte v kavarnah in ljubimkajo na promenadi. — Reis ul ulema je na vprašanje, kaj sodi o nacionalni zavesti muslimanov, odgovoril: »Nacionalna zavest med našimi muslimani ni razvita v polni meri, ker se je muslimanom pred osvobođenjem od strani hodž govorilo, da sta musliman in Turek istoveten pojem in da so muslimani prav za prav Turki. Tako pojmovanje je prišlo tudi politiki predvojni avstrijske monarhije. To je bila zabloda, ki se bo morala s sodobno in pravilno vzgojo popraviti. Splošna emancipacija in polno sožitje muslimanov z ostalim narodom, bo prinesla tudi v tem pogledu izpremembe.«

Iz te izjave je razvidno, da reis ul ulema v Jugoslaviji ni konzervativen človek in da pravilno pojmuje razmere in potrebe novega časa. Mi moremo samo pozdraviti njegove izjave, ker ni dvoma, da bodo imele dobrodojen vpliv na naše muslimanske sodržavljane

Iz Maribora

— **m Ljudska univerza.** Vzpored koncerta, katerega priredi 12. t. m. operni baritonist Fran Neralič v veliki kazinski dvorani je sledeč: 1. a) Parma: »Urh, grof celjski«. Podoknica. b) Zajc: »Zrinjski«. Romanca. 2. Verdi: »Rigoletto«. Velika arija iz 3. dejanja. 3. a) Gounod: »Faust«. Molltev Valentina b) Puccini: »Tosca«, arija Scarpiaja 4. a) Wagner: »Tannhauser«, nastop Wolframa. b) Zvezda večernica. 5. a) Calkowsky: »Evgen Onegin«, arija Oneginja. b) Verdi: »Ples mask«, arija Renata. 6. Rossini: »Seviljski brivec«, nastopne arije Figara. — Vstopnina običajna.

— **m Občinske volitve** v Studencih. V nedeljo bodo občinske volitve v Studencih pri Mariboru. Vložene so bile štiri liste. Na gonjo klerikalcev pa je bila komunistična lista razveljavljena. Tako bodo merili moči sootajalsti, klerikalci in naprednjaki, ki so postavili skupno listo pod imenom napredna gospodarska lista. Volitve v Studencih so nekako merilo za volitve v Mariboru. Poznavalci razmer prorokujejo klerikalcem še hušji polom kakor pa so ga doživeli minulo nedeljo v Lajtersbergu.

— **m Most samomordincev** se bo kmalu lahko imenovala dravska brv v Mariboru, ki veže koroško predmestje s Studenci. Ne mine skoraj teden, da bi ne poskušal kdo na tem mostiču končati si življenje. Snoči je neki delavec, ko se je vračal domov, zapazil neznan žensko. ki je skušala preplezati ograjo. Stopil je k nji in jo prijel za roko, toda v zadnjem hipu se mu je iztrgala in skočila skoraj 30 metrov globoko v deročo Dravo. Očividno pa jo je ozdravila mrzla kopa. S krepkimi udarci je zaplaval proti obrežju, kjer se je skobacala

Mladini neprimerno!

Danes ob: 4., pol 6., pol 8. in 9. uri. — Najnovejši Ufa-film, ki je bil posnet v Afriki.

Mladini neprimerno!

Tajnosti grešne hiše v Alžiru

Faustova Margareta v vlogi grešnice. — Dvojno življenje Muse Samarre. — Roparski napad na karavano v Alžiru. — Ujetništvo v Afriki. — Zena išče svoje ga moža in pade v roke podlemu trgovcu z belim blagom. — Padec poštene žene v greh. — Orgije strasti v zakotni ulici in grešni hiši zvodnice. — Shaja, lišče beduinov in črncev. — Mondena dama spoštovana in čislana v odlični družbi. — Povratek hčerke v materino naročje. — V pasti zločinskega zvodnika. — Pomoč in boj matere. — Ljubzen. — Plesalke. — Odalske itd. itd. — V glavnih vlogah Marija Jakobini, Camilla Horn, Eliza La Porta, Adalbert v. Schlettow itd.

Pri vseh predstavah igra pomnožen orkester!

Jutri predstave ob: 3., pol 5., 6., pol 8., in 9. uri.

Predprodaja vstopnic od 11. do pol 1. ure.

ELITNI KINO MATICA

Telefon št. 2124.

--- Moda ---

Trije vzorci elegantnih promenandnih plaščev in dva tipična damska kužka.

Božična darila

Bližajo se božični prazniki in ne glede na vsebino mošnička, bo treba razmišljati o božičnih darilih. Malokateri moški zna pogoditi in uganiti, kaj si njegova žena, sestra, mamica ali ljubica želi. Ženske navadno prej uganajo, kakšne želje imajo moški, toda pri tem se čisto dogaja, da misli žena bolj nase, kakor na moža, ko kupuje božična darila. Zato kupujejo ženske najraje taka darila, ki jih moške samo pogledajo in položijo za nekaj časa na pisalno mizo, potem jih pa dobe žene nazaj.

Prijetno je dajati in dobivati darila, toda za to je treba mnogo denarja in marsikdo se božičnih praznikov ne veseli, ker mu sredstva ne dovoljujejo, da bi privoščil sebi in drugim to veselje. Ker so časi slabi, si pomagajo ljudje na ta način, da se obdarujejo na sveti večer s takimi predmeti, ki jih itak potrebujejo in ki bi jih morali v kratkem sami kupiti. Vsaka žena ima rada nekaj parov lepih nogavic. Ni treba, da bi bile iz pristne svile, samo da so lepe in trpežne, pa jih je žena vesela. Isto velja za rokavice, nov klobuk, večerne čevlje itd. Premožnejši moške najdejo primerna božična darila v trgovinah s kožuhovino, kjer si lahko izbere kožuh, kožuhovinarstvo ali lep kožuhovinarstvo za manšete, kakor jim pač dovoljuje finance.

Nekatere dame so tako praktične in tako malo cenijo prijeto presenečenje, ki je pri vsakem darilu glavno, da si dajo za sveti večer poravnati račun pri šivilji li v trgovini, ker ga same niso mogle poravnati. Zelo lepa in praktična božična darila so razne pletenine, svitri, pulovri, topli šalji itd. Med praktična božična darila spadajo tudi predmeti, ki niso strogo za osebno uporabo. Vse žene imajo radi gospodinjstvo, v katerem potrebujejo vedno kaj novega. Zato vsaka žena rada sprejme za božično darilo karkoli, kar lahko porabi v kuhinji ali v stanovanju. Zelo primerna, toda žal precej draga božična darila so razni električni in plinovni aparati, ki pomagajo ženi pri gospodinjstvu. Žene imajo tudi radi lep namizni in posteljni perilo. Neizčrpno zalogo božičnih daril za žene nam nudi parfumerija.

Praktična darila pa lahko dajemo samo dobrih znanec, čijih razmere in potrebe poznamo. Zato so taka darila omejena večinoma na rodniške člane

O starih devicah

Biti stara devica ni kronološki fakt, kakor bi marsikdo mislil, marveč izvestno stanje misli. Nekatera dekleta so stare device kljub temu, da še niso izpolnile 20 let, druge žene so pa že 80 leti dekleta. So žene, ki so imele tri moške in kopico otrok, pa so vendar stare device, nasprotno je pa mnogo žensk, ki se nikoli niso omožile, pa vendar niso stare device. V starih časih je bilo deklet s 16. letom že zrelo za mohteve. Vsako deklet, ki do 23. leta ni ujele moža, je veljalo za staro devico. Pozneje je postalo javno mnenje nekoliko bolj širokogrudno in je proglašalo za stare device šele ženske s 30 leti.

Zdaj, ko mnoga dekleta hrepene po karieri, je vprašanje starih devic problematično. Starost, ki je za staro devičstvo merodajna, se ne da točno določiti, toda statistik bi jo najbrže pomaknil k 60. letu. Onih starih devic, ki so jih poznale naše babice, ni zdaj več. Moderna doba pozna samo ženske, ki se iz tega li onega razloga niso omožile. V privatni in državni službi je mnogo agilnih predstavnic ženskega spola, ki žive samostojno in si služijo kruha, pa nikomur ne pride na misel, da bi jih nazival stare device. V prejšnjih časih je postalo deklet stara devica čim je izgubilo vsako nado, da bi našlo moža. Moški so izbirali v starih časih samo zelo mlada dekleta. Naše babice se gotovo še spominjajo, da prejšnje čase dekleta niso znala tako dobro skrbeti za svojo lepoto, kakor zdaj in zato so si morale poiskati moža, dokler se niso pojavili prvi znaki staranja. Zdaj so se moški v tem pogledu spametovali. Modernemu moškemu ne zadostuje deklet, ki zna samo klepetati in razmetavati denar za lepoticenje, on hoče imeti družico, dovolj naobrazeno, da mu more po potrebi priskočiti na pomoč tudi s pametnim nasvetom. Moderni zakonci imajo tudi skupne interese in njihovo življenje je tem lažje, ker se medsebojno podpirajo. Modernemu moškemu ne zadostuje, da bi bila žena samo dobra kuharica in služkinja, kot je bilo v prejšnjih časih, ko so ženske podcenjevali in ko niso imele prilike, da bi se izobrazile.

Stare device so bile v prejšnjih časih čmerne in obupane, ker so jih vsi

pomilovali, da niso pravočasno ujele moža. Iz njihovih vrst so se rekrutirale najboljše klepetulje in opraviljivke. Vsak družabni škandal je šel skozi njihove zobe. Neomozene ženske naše dobe so pa vesele in brezskrbne, ker se pogosto pripeti, da lahko pomilujejo svoje omožene družice. Moderna ženska se ne omoži zato, ker ne najde pravega moškega ali ker daje svojemu poklicu prednost pred zakonskim jarmom. Poleg tega pa najde toliko zabave in razvedrila izven zakonskega jarma, da moža prav nič ne pogreša.

Kaj pomeni poljub

O tem delikatnem vprašanju razpravljajo v nekem londonskem dnevniku znana angleška pisateljica U. Bloom. Pisateljica pravi, da so moderna dekleta, zlasti pa angleška, zelo darežljiva s poljubi. Često čujemo deklico, ki je komaj odložila šolske knjige: »Sel je z menoj na izprehod, peljal me je v kino in na večerjo in ko se je poslovil od mene, me je poljubil. Saj tak poljub pač ne pomeni nič hudega, je-li?« Toda pisateljica, ki ima o tem precejšnje izkušnje, je drugega mnenja in zastopa stališče, da tudi tak površen poljub za slovo lahko pomeni mnogo. Moški, ki mislijo resno, ne pričakujejo poljuba v zahvalo usluge, pravi Angležinja. Srečen je, če mu izvoljenka pokloni prijeten večer in nikakor ne misli, da se mu mora s poljubom oddolžiti. Poljubovanje je važna osebna zadeva, to je dar, ki ima lahko važne posledice. Moderna dekleta nočejo, da bi se jim očitalo, da so ošabna in zaostala in zato se puste poljubovati.

Moški vedno vzame to, kar se mu nudi, toda če pojmuje tak dar pravilno, je drugo vprašanje. Prišedši domov si bo o dekletu, ki se je dalo brez odpora poljubiti, mislil marsikaj, kar bi dekletu, ki bi vedelo za njegove misli, ne bilo prijetno. Nisem staromodna, toda ljubav je staromodna zadeva. Poljuba ni nikoli riskirati v situaciji, v kateri bi se lahko razumel kot povračilo dolga. Poljub je umesten samo iz ljubezni. Mladenič, ki gre z mladenko na izprehod in zahteva v zahvalo poljub, dekleta ne ljubi iskreno. Morda je v mladenko zaljubljen, toda ta plamen ugasne hitro, če mladenka ugodni njegovi želji. Primerjal jo bo z dekleti, ki so na glasu kot lahkoživke in ki jim je poljub malenkost. Saj ni treba, da se odgovori na ukraden poljub z zausnicco, toda pošteno deklet, ki kaj da na svojo čast, se ne sme dati kar tako poljubiti.

Če je mladenič pošten, ne bo štel dekletu odpora v zlo. Nasprotno, mladenka bo pridobila v njegovih očeh in njegova želja, da se čim večkrat sestane z njo, bo tem bolj intenzivna. Ne dvomno si bo mislil: Saj ni taka, kot so druga dekleta. Začel jo bo spoštovati in ceniti, kar je prvi korak k iskreni ljubezni. Sele ko fant dekleta zasnuje, mu lahko odgovori s poljubom, na katerega je tako dolgo čakal. To je najboljši odgovor. Ni fraza, če rečem, da je v vsakem moškem nekaj lovske narave. To je instinkt, ki mu je prirojen že od pamtvice in kjer najde lahek plen, ga zagrabi. Ženska, ki podpira njegove roparske nagone, stori to v svojo lastno škodo in čisto v svojo lastno pogubo.

Humoristični kotichek

Podvojila jo je.
— Torej si se z Alico zopet pobotal?
— Da že deset let je nisem videl.
— Ali je ohranila svojo dekliško postavo?
— Seveda, ne samo ohranila, še podvojila jo je.
Z dežja pod kap.
— Milostiva, naš gospod že vedo, da ste imeli snoči v posetih nekega gospoda. Hišnica jim je povedala.
— Za boga, Francka, eva vam 20 dinarjev in recite, da je bil dotični gospod pri vas.
— Ne gospa, tako se nismo zmenili, kajti gospod bi se še bolj jezili.
Iz moskovskih vojašnic.
— 100 topovskih strelav naj oznani 10letnico sovjetske republike.
— Ze prav, toda treba je štediti. Da ne bomo streljali kar tja v en dan, postavimo k steni sto članov opozicije.
Duh časa.
— Praviš, da ne pojdeš na vrtnarsko razstavo?
— Ne, kdo bi se trudil. Ostanem raje doma in jo prestrežem v radiju.
Kaznovan napuh.
Stara, domišljava žena: Zdaj, ko sem si dal ostriči lase, ne bo nihče trdil, da sem stara dama.
Mož: Prav praviš, zdaj si podobna staremu dedu.
Ženska starost.
Življenje žensk je razdeljeno v sedem dob: detstvo — mala deklica — gosposlična — mlada gospa — mlada gospa — mlada gospa — mlada gospa.

Svile in čipke ostanejo kot nove

Svileno in čipkasto perilo ni več luksuz, če se brez skrbi pere z »Labod« luskastim milom. — Najfinejše tkanine in najnežnejše čipke preneso brez dalnjega ta način pranja.

Navodilo za uporabo

Raztopite »Labod« v vroči vodi ter dodajte mrzle vode. — Namočite čipkovine, da jih mlo skozi in skozi prepeni. — Izplahnite trikrat v topli vodi. — Ne štedite z vodo. — Ožmite previdno, nato zavijte v platno. — Izgladite z gorkim toda ne preveč vročim likalnikom, prej ko so čipke popolnoma suhe.

za vse, kar ne zaupate nikomur. ampak perete sami.

Labod milo v luskah

Fr. Ž.

Pomemben napredek

Kar se tiče naprednosti, je Ljubljana jako napredna. Vsi Ljubljanci so napredni: nekateri so napredni kar tako in brez privedka, drugi pa so »resnično napredni« in so ti seveda nekoliko manj napredni nego oni, kajti so napredni le v mejah resnice in se ve, da je resnica jako omejena reč in se prav za prav ne ve, kakšna je in ali je sploh.

Poglavitno pa je, da so Ljubljanci napredni in da so napredni vsi. Vsako leto so napredni hujše.

Na primer letošnji Miklavž — še nobeno leto ni bila takšna njegova slava kakor letos. Vsi krogi, napredni in resnično napredni brez razlike vere, spola in aboniranega dnevnika so si bili složni na polju svetega Miklavža — ta složnost je velepomemben napredek — ne eden ni bil zoper, in mislim, če bi bile občinske volitve, Miklavž bi dobil glasove vseh volilcev, prav vseh, od prvega do zadnjega, in prigoljufane glasove še povrh in bi bil soglasno izvoljen za župana.

Tolikšno je vanj zaupanje in mislim, da je tolikšno, ker Miklavž ni umazan, ampak ima odprto bisago, kar je od silnega pomena za vero in prosveto. Takih mož nam je treba, pa bi hitro ozdravelo javno življenje in bi bil en sam hlev in ena sama stranka.

Častil se je Miklavž na vse različne sorte in so mu bile vse sorte prav — nobene ni zavrgel. Razmere in talenti so pri različnih ljudeh različni, vsi ne morejo po enem kopitu, ampak vsak, kakor more, le namen mora biti dober in da ni ogrožena javna varnost in policija.

Na primer so ga mnogi verniki častili v gostilni ob vsak dan svežih kravicah in pečenicah in zajamčeno pristni portugalki, a je darila sprejemal odbor do šestih zvečer. Drugim je narava razvila talente bolj spodaj, pa so na čast mu plesali čarleston in džezband in foksterij. Sedaj v adventnem času so sicer ples in gostije greh in bi bil ta greh dovoljen le z dovoljenjem kn. šk. ordinarijata. Toda Miklavž ni tak, da bi ljudem gledal v zobe in pod nož, — to se sploh ne spodobi — nego gleda le v srce in obisti.

Ulice so bile zvečer kakor tisoč in ena noč.

Nekatere prodajalne so imele v izložbah cele altarje z razkošnim peklenjskim ognjem, ki so v njem rjajali obestni hudički, imenovani parklji. Parkljev je bilo videti skoraj več kakor Miklavžev, in če bi bil Miklavž kdo drugi in ne Miklavž, bi bil morebiti razžaljen. Toda Miklavž ni tak, da bi rekel: Jaz in samo jaz in nihče drugi! — nego je bolj moder in ve: če ne bi bilo parkljev, tudi zanj ne bi bilo službe.

Po drugih izložbah pa so bili Miklavžu na čast postavljeni Miklavžji. Bili so si jako podobni, nobeden ni imel brade ostržene na »bubi«, niti ni bilo iz umetniške razstave, nego so imeli ravne ude in glavo tam, kjer se spodobi, in ne kod na hrbtu ali na trebuhu.

Koder je kaka prodajalna posebno lepo in izpodbudno častila Miklavža, je posredovala policija, da je prodajalna nekoliko odnehala, kajti ni mogel tramvaj mimo zaradi gneče.

Skoraj nobena prodajalna ni bila čisto brez in če ni zmogla več, je imela vsaj rdečo luč — malo rdeče luči, pa je bil Miklavž! In so z rdečo lučjo spošto-

vale Miklavža galoše in pecivo in hlače in parfumi in ribje olje in knjige in šivalni stroji in glstavčki in sir in vampi in železne blagajne in sardine in nogavice in frizure in kravate in modni saloni in obliži za kurja očesa. Vse je tekmovalo v enodušnem navdušenju: gostilne in Sokol in konzumi in kavarne in obrt in industrija — in le malokateri je bil, da ni.

Genljivo je bilo videti: celo skromni zavod, ki je namenjen resnični človeški potrebi in ima dva vhoda, za moške posebe in za ženske, je gojil slavne te dni rdečo luč in prijazno val bil posetnike. Ne dvomim, da se je vrli dami, ki s precizno spretnostjo vodi zavod, obnesel račun in želim, naj se ji s pomočjo visokega zaščitnika obnese še naprej v zvišani meri, zlasti naj ji bo zavod obvarovan Damoklejevega meča redukcije, ki žalibog raznim drugim zavodom žuga iz Beograda in so potem potrebne stavke in protesti in manifestacije in očitki, katera stranka da je kriva.

Lahko se reče, da je proslava bila veličastna in je naredila vtis na vsakogar. Le režim je zamudil tudi to pot: za

Miklavža ni imel kredita in se ve, kje tiči zajec: Miklavž ni v partiji! Zato ga režim prezira in brezobzirno gazi svetinje naroda, kar nikakor ni v skladu s poljem vere in prosvete!

Na primer se je pikro opazila sodnija, da ni imela ne sence kakega Miklavža niti ne toliko pekla in parkljev, kar bi šlo za noht. Lahko jo je sram, ko ima še veliko večji obrat kakor razni drugi obrati, ki vendar mimo njih ni mogel tramvaj in je morala posredovati policija. Zaradi malo proslave Miklavža ne bi šla sodnija v konkurz niti ji ne bi bilo treba posebnega kredita. Kakega sodnika gotovo ima, ki ima brado za Miklavža, državni pravdnik bi lahko bil za angela s sabljo, in kdor bi bil obsojen, pa bi prišli ponj oni iz jetnišnice in bi rožljali s ključi.

Takisto se je narod jako pikro zgražal nad davkarjo, da ni šela Miklavža za vrednega niti počene rdeče lučke.

Taka reč se bridko maščuje in se bojim, narod si jo bo zapisal za ušesa in se naj sodnija in davkarja ne čudita, če jima stranke izostancijo in bo potem kriza.

Ustroj sovjetske armade

Boljševiki so dobro oboroženi. — Redna vojska šteje 1,124.000 mož. — Za slučaj vojne lahko postavi Rusija 10 milijonov vojakov, ki so že zdaj dobro izvežbani.

Letošnje razorožitvene konference so se udeležili tudi zastopniki sovjetske Rusije, ki so zahtevali, naj vse države tako omeje svoje armade in množino orožja, da bo vsaka vojna izključena. Dočim so ruski boljševiki na jeziku vedno in povsod nasprotniki vojne, dokazujejo v praksi baš nasprotno. To je razvidno iz ustroja sovjetske armade, ki je zdaj ena najmočnejših na svetu.

Sovjetska armada je nova samo po imenu, v resnici je pa točna kopija stare carske armade. Večina sovjetskih častnikov je služila pod carskim režimom in organizacija sovjetske armade spominja v marsičem na ustroj carske armade. Tročki, kateremu gre vsa služba za organizacijo sovjetske armade, ki jo je zbral iz nediscipliniranih, širom Rusije raztresenih odredov tako zvane rdeče garde, je spoznal, da mora vse po imenu novo temeljiti na starem. Zato je sprejel v sovjetsko družbo vse one carske častnike, ki so bili pripravljeni prelomiti prisego.

Pred vojno je štela ruska armada 1,300.000 mož. To število je v mirnem času variralo, ker so vpoklicali vsako leto okrog 500.000 novincev. Zdaj šteje rdeča armada z zrakoplovnimi oddelki 1,124.000 mož. Od tega je 562.000 redne vojske, vse drugo so pa tako zvane teritorialne divizije. Za primer vojne bi lahko postavila sovjetska Rusija na noge 10 milijonov vojakov, ki so že zdaj popolnoma izvežbani. Kakor pod carskim režimom, tako je tudi pod sovjetsko vlado vojska dolžna obvezna. Boljševiki so pa celo prekosili carski režim, ker kličejo pod orožje vse mladence od 16. do 18. leta, ki morajo vsako leto 14 dni delati orožne vaje. Z 21. letom se prične obvezna vojaška služba, ki traja pet let. Dve leti morajo služiti vojniki aktivno, tri leta pa v rezervi. Vojaška obveznost traja do 40. leta.

Rusija je razdeljena zdaj na 10 vojnih okrogov, ki so razdeljeni zopet na divizije odnosno polke. Sovjetska armada šteje 21 pehotnih in 3 konjeniške kore. Vsak kor ima tri divizije, ki štejejo po 19—20.000 mož. Vseh divizij je 69. Od teh je 30 rednih, druge so pa teritorialne. Poleg tega imajo boljševiki 12 kavalerijskih in kozaških divizij. V zadnjem času so začeli baje formirati še nekaj divizij. Pehotni polk šteje v mirnem času 1683 mož in je razdeljen v tri bataljone. Vsakemu polku je pridružena baterija s tremi topovi. Kavalerijske divizije štejejo šest polkov po 900 mož.

Najtežji problem, s katerim si beli glave štab boljševiške armade, je promet. Ker ima Rusija malo železnice si mora vojaštvo pomagati z drugimi prometnimi sredstvi. Poleg redne vojske ima sovjetska Rusija še posebne vojaške enote, ki so podrejene neposredno državnim policijam odnosno bivši črezvičakji. To je izvrstno organizirana sila, ki je vedno pripravljena zatreti vsak najmanjši upor. Te čete so privilegirane in neodvisne od rednega proračuna vojnega komisariata.

Zrakoplovni oddelki so organizirani ločeno od rdeče armade, vendar so pa podrejeni vojnemu komisariatu. Vojno avijacijo je začela organizirati sovjetska Rusija šele l. 1921. Mnogo aeroplanov je kupila v inozemstvu, nekaj so jih pa konstruirali domači inženjerji. Rusija ima zdaj 90 zračnih eskader po 12 aeroplanov. Od teh je 50 izvidnih, 25 vojnih, ostali so pa specielni aeroplani za bombardiranje mest. Vojna avijatika ima na razpolago 14 šol za pilote. Najboljši aeroplani in piloti so dodeljeni armadi na zapadni fronti.

Poleg tega ima sovjetska Rusija bronirane avtomobile, bronirane vlake in tanke, ki so pod vodstvom inspektorja artilerije. Pri teh oddelkih služijo samo zagrizeni komunisti. Velik nedostatek sovjetske armade je pomanjkanje dobrih častnikov. Prvotno

so sprejemali kot častnike v armado samo člane komunistične stranke, toda kmalu se je izkazalo, da si armada s takim materijalom ne bo opomogla. Zato je začela vlada ustanavljati vojne akademije. Srednjih vojaških šol ima zdaj Rusija 64. Poleg teh ima tudi akademijo za višje častnike, iz katere se rekrutirajo brigadirji, divizionarji itd. Ta tečaj traja 9 mesecev. Najvišja vojaška šola je generalštabna akademija, v kateri se uče gojenci tri leta. V Petrogradu je tudi vojni-politična akademija, v kateri se uče mladi vojni komisariji.

Kar se tiče moralne strani sovjetske armade, je treba priznati, da vlada vzorna disciplina, ki v marsičem daleč nadkriljuje disciplino carske armade. Ruski vojak je pač ostal kakor je bil. Po naravi hraber in ubogljiv, se je pod sovjetskim režimom še bolj oklenil misli, da mora biti vedno pripravljen stopiti na branik ogrožene domovine. Veliko prednost ima sovjetska armada pred carsko v tem, da častniki ne ravnaajo tako kruto z vojniki kakor so ravnali pod carskim režimom. V sovjetski armadi je strogo prepovedano vojaka udariti ali na kakršenkoli način ponižati. Zato je razumljivo, da vlada med častniki in vojniki ono prisrčno razmerje, ki ga je pogrešala carska armada, kar je bil glavni vzrok njenega razpada.

Kdor ima milijone...

Znani ameriški milijonar James Duke, ki je imel v svojih rokah vso ameriško tobačno industrijo, je zapustil svoji 15letni hčerki Doris 53 milijonov dolarjev. Svetlolasla dojarska princesa je bila očetu najdražje na svetu in zato je sklenil, nuditi ji vse udobnosti in razkošje, ki si ga more želeči tako razvajeno bitje, kakor je milijonarjeva hčerka. Mala Doris živi po očetovi smrti v krasni palači v New Portu. Poleg te ima še sedem palač. Njena spalnica je polna najdragocenejšega pohištva. Ker se je v zgodnji mladosti na potovanju večkrat pripetilo, da jo je zdrnilo iz sladkega sna drdranje koles je prišel oče na originalno idejo prebujati hčerko z muziko. Odpotoval je v Švico in kupil nalašč v ta namen konstruiran harmonij, ki posnema šum vodopada blizu kraja, kjer preživlja Doris svojo srečno mladost. Dekletce je namreč že od mladih nog zaljubljeno v ta vodopad in oče ji je pripravil s harmonijem največje veselje.

Čim se Doris ob nežnih zvokih harmonija prebudi, stopita k postelji dve komornici, Francozinja in Angležinja, da izpolnita vsako njeno željo. Vprašata jo, kje bo izvolila zajtrkovati, v postelji ali v eni štirih razkošnih jedilnic svoje palače. Ta čas, ko pripravljata kuhar najfinejši zajtrk, gre Doris v kopel. Na drugem koncu velike spalnice je krasen bazen, v katerem mlada dolarska princesa vsako jutro plava. V topli vodi morajo biti vedno raztopljene najdražje francoske soli. Za parfumerijo izda Doris vsako leto najmanj 8.000 dolarjev. Nad bazenom je več obločnic in Doris si po svojem razpoloženju izbere rdečo, zeleno, modro ali kako drugo luč. Ko se naveliča plavati, leže na razkošno otomano pred velikim kaminom, na kar ji prinese na zlatem podstavku zajtrk. Zdravniki morajo vse jestvine pregledati, da so lahke in da bi se srečni dolarski princesi ne pokvarili želodček. Njena garderoba je pravcata džungla. Doris ima 35 oblek, 37 angleških po meri narejenih čevljev, 15 klubov in 15 plaščev. Na prvi pogled to ni tako mnogo, toda pomisliti moramo, da obleče vsako obleko samo enkrat. Čim se vrne iz šole, morajo obleko kemično osušiti in spraviti med ponošene obleke. V šolo se vozi v elegantnem avtomobilu.

KLIŠEJE

VSEH VRST, ČRTNE IN AVTOTIPIJE, IZDELUJE PO PREDLOŽENIH RISBAH, PEROPISIH IN SLIKAH ZA NAVADEN TISK ALI ZA FINEJŠO IZVEDBO V ENI ALI VEČ BARVAH TOČNO PO NAROČILU IN V NAJKRAJŠEM ČASU PO NIZKIH CENAH

JUGOGRAFIKA, LJUBLJANA

TISKOVNA IN ZALOŽNA DRUŽBA Z O. Z. SV. PETRA NAS. 23

bilu, pred katerim morajo biti pogrnjene perzijske preproge, da si ne umaže čevljev. Če dežuje, razprosto nad preprogo baldahin. Takoj za njim avtomobilom se vozi v drugem osebnem avtomobilu detektiv, ki mora paziti na mlado dolarsko princeso.

Noblova mirovna nagrada

Iz Oslo poročajo, da je bila danes podeljena Noblova mirovna nagrada bivšemu predsedniku Lige za človečanske pravice Francuзу Ferdinandu Bouissou ter znanemu nemškemu publicistu in pisatelju prof. Ludviku Quiddeju. Svečana seja Noblove ustanove se je vršila danes ob udeležbi norveškega kralja, vlade in celokupnega diplomatskega zbora. V Oslo je prispela tudi italijanska pisateljica Grazia Deledda, ki ji je bila priznana letošnja Noblova literarna nagrada.

Ferdinand Bouisson, sedanjí predsednik francoske zbornice in ugleden član francoske socialistične stranke, je rodom iz Alžira, od koder se je preselil v Aubagne v departementu Bouches du Rhône. Politično se je udeleževal najprej v generalnem svetu svojega departementa, bil je tudi maršalski župan in v parlament je prišel leta 1909. Kot poslanec socialistične stranke. Svetovne vojne se je udeležil najprej kot artiljerijski častnik, pozneje ga je pa Clemenceau imenoval vladnim pooblaščencom pri trgovski mornarici. Predsedstvo zbornice je prevzel po Raoulu Peretu, ko je bil slednji izvoljen v senat. Bouisson je prvi socialista, ki je postal predsednik francoske zbornice. S svojo spretnostjo in humorjem je že opetovano pomiril v zbornici razburjene duhove. Mož je star sedaj 43 let.

Dr. Ludvik Quidde je znan nemški pacifist. Po vseučiliških študijah se je posvetil zgodovini ter ustanovil v Monakovem »Deutsche Zeitschrift für Geschichtswissenschaft«. Politično se je začel udeleževati l. 1893. in sicer kot pristaša demokratske stranke. Takoj drugo leto je vzbudil ogromno senzacijo s svojim spisom »Caligula«, v katerem je brezobzirno žigosal takrat še mladega Viljema II. in njegove vladne metode. To delo je doživelo v kratkem 30 izdaj. Nadaljni napadi na cesarja so se končali pred sodiščem in Quidde je bil obsojen radi žaljenja Veličanstva na 3 mesece ječe. Po novembrski revoluciji je postal Quidde drugi podpredsednik začasne narodne vlade na Bavarskem. Leta 1909. je bil tudi član nemškega državnega zbora. Mirovni pokret v Nemčiji podpira že od l. 1892. Od l. 1901. je član mednarodnega mirovnega odbora v Bernu. Od tega časa je stalno na čelu nemškega mirovnega pokreta in kot tak je trn v peti nemških nacionalistov. Že opetovano

so nacionalistični listi pisali, da pride Quidde pred sodišče radi veleizdaje, toda vlada si ne upa nastopiti proti tako odličnemu pristaši ideje miru, ki je poglata tudi v Nemčiji globoke korenine.

Chaufeurettes

Kaj je to? Ženske, ki šofirajo taksame. Pri nas jih še ni, pač pa se pridno udeležujejo v Ameriki. Filadelfija je prvo mesto, kjer neko avtobusno podjetje sprejema v službo ženske kot šoferje. Moškim proti torej nova nevarnost. Ženske so jim bile vedno nevarne in zadnje čase, ko silijo v vse poklice, je ta nevarnost še večja. Zdi se, da so ženske zelo nezadovoljne s svojim spolom, ker se otrsajo v svoji zunanosti vsega, kar bi kazalo, da niso moški. Darvinova teorija bo kmalu dokazana. Ženske vedno bolj posnemajo moške in sicer na tak način, da bi celo opica zardela, če bi videla to posnemanje. Sicer pa stvar ni tako tragična, ker posnemajo ženske navadno samo to, kar jim je všeč in kar je na moških dobrega.

Moški je izumil taksameter in ga šofira. Zakaj bi jaz tega ne mogla, si misli ženska? In tako so se pojavili ženski šoferji. Šofirajo zelo dobro, čisto celo bolje, kakor moški. V Filadelfiji, kjer so se pojavili prvi ženski šoferji, se po njihovi krivdi še ni pripetila nobena avtomobilska nesreča. Redko se pripeti, da bi ženska kot šofer prekorajčila predpisano hitrost. Seveda pa tudi ženske pri tem poslu niso popolne. Ker so že po naravi pozabljive in raztresene, se rado pripeti, da zavozijo nazaj, ne da bi se poprej ozrle, ali da pozabijo vzeti na pot dovolj bencina. Velika prednost ženskih šoferjev je v tem, da so ženske abstinentke in da ne prihajajo k podjetniku po predujem, kakor večina moških šoferjev.

Podjetje sprejema ženske vseh starosti, toda večinoma se prijavijo za šoferje samo ženske od 20 do 30 let. Vsaka mora predložiti zdravniško izpoved, iz katerega je razvidno, da ni nervozna ali kratkovidna in da ima zdravo srce. Majše se večinoma kmalu naveličajo šoferske službe, ker spoznajo, da ta poklic ni tako lahek, kakor bi si človek mislil. V Ameriki mora biti namreč vsak šofer avtomatsko dobro izurjen v lovu za pasažirji. Vozi po ulici in če ima prazen voz, mora zadržati avto in spremeniti oči v magnet, ki pritegne pasažirja in ga posadi v avto. Zdaj si pa mislite mlado lepo dekle, ki vam pomaga, da sedete v njen avto. Tudi pri nas bi se marsikdo rad peljal s takim šoferjem. Ženski šoferji v Ameriki se pritožujejo nad pasažirji, češ, da jim ne dajo toliko napitnine kakor moškim. Američani se sploh neradi vozijo v avtomobilih, ki jih šofirajo ženske, ker ženskam ne zaupajo in ker so v nevarnosti, da se med vožnjo zaljubijo.

Originalen pismonoša

Argentinski listi priobčujejo drastično zgodbo o nekem pismonoši, čigar originalnim idejam je sedaj policija napravila konec.

Pismonoša je policija zalotila, ko je mirno sedel doma v svoji sobici v Buenos Airesu in pušil pipo, namesto da bi šel po opravkih in raznašal pisma. To bi se bilo tako tragično, da ni bila pismonoševa sobica polna nedostavljenih pismen. Na tisoče pismen je ležalo po tleh, tako, da je policija v njih kar brodirala. S pismi so bile napolnjene vse omare, da celo omare za obleke. In čudno! Vsa ta pisma so bila zaprta, nikjer se niso poznali sledovi zlorabe ali poneverbe.

Pismonoša je končno policiji priznal, da mu je pred dobrim letom šinila v glavo misel, da je pač nesmiselno raznašati pisma ter bežati po hišah in stopnicah gor in dol. Udobneje je pač sedeti doma. Tako se je par dni zaporedoma udajal sladkemu brezdelju. Medtem so se pisma nakopila in zdelo se mu je, da je nemogoče zadevo urediti. Ostajal je doma, kjer so se mu pisma dan za dnem kopičila. Ščasoma mu je začelo brezdelje presadati, kajti ni si več vedel pomagati kam in kod bi s pismi. Višek originalnosti in filozofije dičnega pismonoše je pa v njegova opravičba. Rekel je, da so v pismih običajno zgolj neprijetne vesti, človek prej-

me računa, terjatve, razne neprijetne vesti, odpovedi, smrtna oznanila itd. Zato je mnenja, da je človeštvu storil samo dobro. Trdno je prepričan, da je mnogim ljudem prihranil nepotrebne skrbi, zdi se mu pa, da tudi ni nikogar prikrašal za veselje.

Značilno za razmere v Argentini je, da pismonoši ni nihče zameril lenobe in da se vsa javnost zabava nad tem odkritjem. Še bolj čudno pa je, da so šele čez leto dni opazili njegovo neredno poslovanje. Mogoče mu sedaj iz hvaležnosti celo postavijo spomenik.

Profesor Singer umrl

V četrtek je umrl na Dunaju v starosti 71 let prof. dr. Isidor Singer, izdajatelj demokratičnega dnevnika »Die Zeit«, ki je pozneje prenehal izhajati.

Dunajski vseučiliški profesor dr. Singer je ustanovil z dr. Kannerjem v 90 letih preteklega stoletja tednik »Die Zeit« pri katerem so sodelovali dolga leta tudi češki pisatelji in politiki. To je bil moderno urejevan list, ki je dosegel v dunajskih političnih razmerah dokaj velik vpliv tako, da sta ga mogla izdajatelja l. 1901. spremeniti v dnevnik, čigar namen je bil izpodrinuti »Neue Freie Presse« in njeno dominantno pozicijo v taktatnem dunajskem odnosno avstrijskem tisku. V uredništvu novega dnevnika je bila zbrana takrat elita avstrijskih novinarjev. Kampanja proti Körberju se listu ni posrečila in pozneje je zaplaval v dunajskih vladnih vodah, vendar je pa ohranil proti drugim dunajskim listom objektivnejše in samostojnejše nazore. Pred vojno je podpiral Masarykov boj proti Ehrenthalu, Friedjungu in Forgachu in celo med vojno se je znal emancipirati od oficijelne dunajske politike. Po prevratu list ni mogel več premagati finančnih težkoč in je kmalu zaspal. Večina njegovih glavnih so-trudnikov je prestopila že poprej k »Neue Freie Presse« in začela nastopati proti bivšemu svojememu listu. Prof. Singer se je zadnja leta udeleževal samo literarno in publicistično. Pisal je zlasti mnogo o vzrokih svetovne vojne in odgovornosti za njo.

Ime „Farina gegenüber“

(nasproti Farinu) ni splošna last. Zanimiva odločba v neki »Farina-pravdi«.

Opozorjamo javnost na odločbo kralja. sodnega stola v Budapešti od 28. junija t. l., ki bo najbrž zbudila pozornost širokih krogov. Ta v oktobriški številki v založbi zveze avstrijskih bank in bankirjev izhajajoči »Rechtsprechung« docela priobčena odločba je obsegala nastopni slučaj: Na Ogrskem so že nekaj časa pod označbo »Johann Maria Farina gegenüber dem Stephansplatz Nr. 5« razpečavali kolinsko vodo v zamotu, ki je bil podoben naši staroznani kolinski vodi »Farina gegenüber«. Naša matična hiša firma Johann Maria Farina gegenüber dem Jülichs-Platz v Kölnu o. R. je na podlagi zakona tožila zaradi nečiste konkurence na ustavitve razpečave te ponaredbe itd., sklicujoč se na svoje stoletja stare firmne pravice in svoje mnogostranske znakovne pravice. Sodni dvor prve instance in takisto kralj, sodni stol kot druga instanca sta tožbeni zahtevi v vsem obsegu pritrčila, kvalificirala toženčevoravnane za nečisto konkurenco, reklamo prevaro ter zlorabo znakov podjetij in sta zavrnila toženčevor sklicevanje na večletno rabo njegovega omota. Naj še omenimo, da se je toženec nadalje poslužil ugovora prav mnogih ponarejalcev, češ da obstoja cela vrsta »Farina-firm« in se zatorej vsakdo lahko označuje za »Farina«. Z resnično prepričljivo utemeljitvijo je ogrsko prizivno sodišče složno s stalnimi pravoreki sodišč na Nemškem zavrnilo za ničev ta ugovor, ki je pred nekaj meseci v časopisju mnogo opisani pravdi igral vlogo.

»Farina gegenüber« zatorej ni brez zaščite izročena ponaredbam.

Johann Maria Farina
gegenüber dem Jülichs-Platz
dr. z om. z.
Wien.

Pravi vzrok.

Trgovci: Zakaj niste ostali v dose-

danji službi, gospodinja?

Lepa prosilka: Tam nisem imela no-

bene bodočnosti.

Trgovci: Zares?

Prosilka: Ne, šef je bil že oženjem

Dobro se je orezal.

— Hej, prijatelj, kaj pa pomeni

čestitljiv napis začaj na avtomobilu?

Avtomobilist: Da ga ljudje prečita-

in se prepričajo, da jih je povozil dostojen človek.

Leo Dartej:

Dekle zlatega srca

— No, torej? Kaj meniš o nji? — je vprašala gospa Dunois svojega moža, ki je nova služkinja odnesla posodo za omako.

— O kom? O omaki?

— Ne, sema... o služkinji.

— Bože moj... če že hočeš slišati

mojo sodbo, evo je: omaka je mizerna,

služkinja pa idijotska.

Gospa Dunois je planila pokoncu,

kakor da jo je pila osa.

— Nu, seveda, saj sem vedela! Za-

dostuje, da sem zadovoljna z njo jaz,

pa je ogenj v stehi in služkinja je

idijotska. Vsi dedci ste enaki. Bog va-

ruj, da bi bila s služkinjo zadovoljna

žena. Vam moškim je pridnost, pošte-

nost in vestnost služkinj deveta briga.

Z vsako mrho ste zadovoljni, samo da

je lepo zaokrožena, da reagira na vaše

pohtne poglede in da vam postreže, če

je treba. Kar se pa tiče omake, pri-

znam, da je bila malo preslana. Služki-

njo mi pa kar pusti pri miru! Dekle je

marljivo, pošteno in vestno.

— Kaj pa veš o nji? Saj je komaj

dve uri pri nas. Tudi če bi priznal že

vneprej vse njene dobre lastnosti, ne

mores oporekati, da je zabita in nerod-

na. Res, čestitati ti moram, da si dobila

tako butaro.

— Nerodna! To nič ne de. Čez nekaj

dni se bo sukala po sobah ko verveca.

Ravnateljica posredovalnega urada me je zagotavljala, da dobim dekleta zlatega srca.

— Bilo bi mi ljubše, če bi imela

čiste roke in manj zabiti obraz. Sicer

pa...

— Takoj je poučim in videl boš, da

pojde vse gladko od rok.

— Ančka. — je dejala gospa služ-

kinji, ki je stala pred njo široko odprtih

ust in mečkala v roki rob predpasnika.

— Z doma moramo. Ta čas pospravite

jedilnico in pripravite večerjo.

— Jo...

— Recite: da, madame! In še nekaj.

Če bi kdo ta čas pozvonil, si pripišite

bel predpasnik, potem šele odprite go-

stu in ga odvedite v salon. Govorite z

njim samo v tretji osebi in dobro si

zapomnite, če vam kaj pove ali naroči.

— Jo, madame, — je odgovorila ne

da bi se poteze na njenem bedastem

obrazu količkaj spremenile.

— Saj pojde, boš videl, da pojde, —

se je tolažila gospa Dunois in hitela za

možem po hodniku.

— Tem bolje, je vzdihnil mož in

zmajal z glavjo.

— Zdaj sem vsaj lahko mirna. Dekle

je zanesljivo... Vzorna služkinja v

vseh pogledih. Ne, kakor tiste navihan-

ke iz mesta, ki...

★

Čez tri ure.

— Ančka, ali ste pospravili jedilnico

in skuhali večerjo?

— Jo, madame.

— Prinesite večerjo... Je bil ta čas

kdo pri nas?

— Jo...

— Zakaj pa niste takoj povedali?

Kdo je bil?

— Dva gospoda.

— Torej?

— Torej... pripasala sem si bel

predpasnik in ju odvedla v salon.

— Ali sta vam povedala, kako se

pišeta?

— Ne... Eden je dejal: Vse v redu,

starih opic ni doma.

— Opic?

— Jo. Drugi je pa pripomnil: Samo

tale zajec. Vse je v redu.

— To da sta rekla? — se je začudila

gospa vsa v skrbih. — A potem?

— Potem, — je pripovedovalo dekle

naivno, — sta začela zbirati vse, kar

Naši rojaki v Ameriki

V Barbertonu se je 8. novembra ustreli Slovenec Franc Škraba, doma iz Iga pri Ljubljani. Poginjal se je tri kroglice v glavo in je bil takoj mrtev. Vzrok obupnemu dejanju je bila disharmonija med zakonci Škraba. Pokojni je bil v Ameriki 18. let, star je bil šele 36 let. — V kraju Ely država Minnesota se je v rovu smrtno ponesrečil rojak Anton Župc. Doma je bil iz Iške Loke pri Ljubljani. Zapustil je ženo in več otrok. — V Clevelandu je zadela kap 65 letnega Antona Šturma, doma iz Zagradca pri Fužinah. V kraju Clarkidge je po dolgi in mučni bolezni umrl 18. novembra rudar Janez Pink, doma iz vasi Srednje Brdo pri Škoti Loki. Pokojni se je predlanskim težko ponesrečil v rudniku in od tega dne dalje je vedno bolehal. Zapustil je ženo in več otrok. — V Calumetu, država Michigan je izvršil samomor rojak Stevo Kapš. Dotaknil se je z roko električnega voda z močnim tokom, ki ga je takoj ubil. Pokojni je dejanje skoraj gotovo izvršil v duševni zmedenosti, kajti nedavno se je ponesrečil na avtomobilski vožnji in od tega dne dalje se mu je vedno bledlo. — Žrtve težke avtomobilske nesreče sta postala zakonca Ivanšek iz kraja Pueblo država Colorado. Prevrnil se jima avtomobil, pod katerim sta obledela oba. Anton Ivanšek je podlegel zadoblenim poškodbam, dočim bo žena okrevala. — Umrl so: V Steeltonu rojak Martin Hočvar, doma iz vasi Rakovec pri Metliki, v Jolietu Rafko Zupanec, doma iz Nove Štite na Spodnjem Stajerskem, v San Franciscu Janez Kramer v starosti 48 let, doma iz fare Semčji v Beli Krajini, v kraju Ely Matija Rom v starosti 76 let. Nedavno se je ponesrečil in sedaj podlegel poškodbam.

„Raduje se življenje nam, saj Radion pere sam!“

RAZUMNA MICA

Razumna Mica uživa svoje življenje. Ne muči se z žehtanjem ali krtačenjem, za njo dela Radion. Radion sam? Ja!

Perite tako:

»Raztopite Radion v mrzli vodi, denite poprej namočeno perilo v to raztopino, kuhajte 20 minut, nato pa izplahnite!«

Perilo je čisto in snežno belo! Drgniti in krtačiti je nepotrebno, ker perilo in rokam samo škodi in — se postane mogoče lepši od tega?

Varuje perilo!

Kotiček nočnega Pariza

Sloviti Moulin Rouge in nekaj prizorov iz njegovega programa.

V Parizu, začetkom novembra.

Z dimom pomešana megla se plazi nad milijonskim mestom, kjer ne veš, kaj bi bolj občudoval, razkošje, bogastvo, prenasitenost, brezmejno oboževanje telesa in ječanje v verige trile zapadne civilizacije v kovanega duha ali bedo, obup, lov za koščkom kruha in divji ples lačnih teles in prodanih duš okrog zlatega teleta. Dež prši in pozna jesen napoveduje zimo, toda Parizani se ne zmenijo za to. V metro je toplo in tam ne prši. Tam v rovi pod mestom hite eni za zaslužkom, drugi za zabavo in razvedrilom. Eni štejejo krvavo zaslužene santine, drugi ne vedo, kam bi s tisočaki, eni komaj čakajo, da ležejo v mrzli, vlažni podstrešni sobi k počitku, drugi rinejo nalašč tja, kjer je največja gneča, da lahko čutijo mehka meča moške po-hotnosti vajenih dam. V metro je drugi Pariz. Drži prvega na svojih preluknjanih ramenih in oba tekmuje med seboj, kdo bo koga prekosil v naglem tempu življenja. Podnevi ta dvojni orjak misli, dela, ustvarja, gnete in modelira, ponoči se pa veseli. In veseliti se zna kakor nobeno drugo človeško mravljišče na svetu.

Boulevard de Clichy. Ko se stemni, zažari ta bajni kotiček nočnega Pariza v morju luči. Zavrtje se gugalnice in tobogani, mimo drvi pestra množica, dolga vrsta avtomobilov in kočij se vleče kakor neskončna kača sem in tja, sredi tega nepopisnega dirindaja se pa suče orjaško kolo znamenitega Moulin Rougea. Ves je rdeč ta slavni pariški mlin. V ruskih stepah goni veter njegove sive bratce, ki meljejo muziku žito, rdeči Parizani se jim pa reži vsako noč, ker ga kolo elektrika in ker melje čisto zlato. Kdo ve, ali ne bodo sivi bratci iz ruskih step zmleli in strli rdečega pariškega gadalina.

Ogromno kolo je posuto z rdečimi žarnicami. Neprestano se vrtil in vabi, mami, kliče. Greš mimo in nehoti zaviješ k rdečemu mlinariju. Na pragu te čakajo postrežljivi pomočniki v rdečih livreh, ki ti s pristno pariško uljudnostjo ponudijo vstopnico, še preden se odpre blagajna, seveda proti primerni napitini. Stene so rdeče, strop rdeč stropnice pogriježene z rdečimi preprogami, izžeta lica žare v rdeči svetlobi in se zde sama rdeča, rdečo so celo misli, ker so vsi ljudje pod kožo rdeči. Kdor je pod kožo bel, naj ne hodi v rdeči mlin.

Za 20 frankov ti ponudijo vstopnico v zadnji balkonski vrsti. Če si princ iz Arkadije ali arabski šejk, lahko dobiš za 400 do 500 frankov sedež v parterni loži. Vstopnino mordaš podvojiti, ker rdeči mlinarji gospodov v ložah brez spremljevalke niso vajeni. In ko se napolni ves mlin od prve lože in parterju do zadnjega kotička na galeriji, se dvigne zator in rdeči mlinarji pokažejo, kaj in kako znajo mleti. Štiri ure vse vrste pred začudenimi provincialnimi očmi čarobni prizori, štiri ure strmiš nad bogastvom in razkošjem, nad čudom in scenacijo, svetlobnih efektov, harmonije barv in ritma gibnih teles. Štiri ure ne veš, ali sanjaš ali bediš.

Dvigne se zator in v pozni zimi, ko leži nad mestom gosta megla in ko prši, zagledaš pomlad v njenem divnem prebujanju. Gaj in log sta se odeli v zeleno, drevje je poglajlo popke in dekleta se zavrtje s fanti v pomladno jutro. Srca prekipujejo radosti, orkester intonira triumfalno koronacijsko pomlad v pozdrav in že si pozabil, da vidiš to epopejo probujajočo se narave samo na odru Rdečega mlina.

Zator pade, pa se takoj zopet

dvigne. Močni reflektorji obsevajo polje, kjer dozoreva zlato klasje, žanjice se zbero na njivi in zapoje pod pritajenimi zvoki orkestra pesem željavih rok, pesem potnih obrazov in težke borbe za vsakdanji kruh. Rdeči mlin je pričaral na oder pozno poletje, ki mu sledi jesen z orumenelim listjem, pokošeno travo, mrčinski mislimi in zlo slutnjo, da se bliža smrt.

Zopet zator pade in zopet se dvigne. Reflektorji so ugasili, samo enemu je dovoljen pogled na zasneženo ravnanje. Goste snežinke padajo na zemljo in kmalu je vse pokrito z debelo snežno odejo. V našem teatru stresajo narezan papir iz žepa, kadar hočejo, da bi pričarali na oder sneg, v Moulin Rougeu pa ne veš, katerim snežinkam bi bolj verjel, onim izpod neba ali tem izpod rdečega stropa. Drevje se upogiba pod težo snega, komaj še moli iz zametov, burja piha, da te ne hote spreletava mrz in kar se prikaže skupina fantov, ki gredo vasovat v bližino vas. Odpre se okence za okencem, plaho, boječ se, da bi mrzla burja ne zapihala v vroče dekliško srce, in že so dekleta zunaj, kjer se zavrtje s fanti in snežinkami v poskočnem vaškem plesu. Sneg jih menda ne moti, ker itak ni pristen. Zimo so pa le pričarali ti vražji rdeči mlinarji na oder in sicer tako mojstrsko, da bi je ne ločil od prave. In kdo jim je dal te preklicane note, da te kar stresa, ko spremlja orkester burjo v njenem ledenem plesu?

Letni časi so odpravljani. Na odru zagledaš zaliv. Morje valovi, na bregu stoji ribiška kočja, pred njo ladja, ki so jo miščasti ribiči prav kar izpraznili. In punco imajo v koči, da bi jih šmeht. Pa še kako zalo in podjetno. Pa ji pride v zeljnik druga, še brhkejša in podjetnejša. Bila je slavna, dasi zelo prijetna Mistinguette v lastni osebi. Vneme se ljubosumnost, za njo preprič in kakor nekdanji junak Volke Stenka Razin, sklenejo tudi francoski ribiči vreči ta kamen spotike v vodo, da ga prebavijo ribe, ker ga sami niso mogli. Pobašejo jo v prazen sod in hajdi z njo na odprto morje. Tu se vneme nov preprič. Prvi ribiči hoče zavlati sod s pregrešno robo v morje, drugi si je premislil in bi rad potegnil zlato ribico nazaj na suho v svojo kočjo, tretji bi najraje objel dekliča kar na odprtem morju in tako se ne morejo sporazumeti drugače, nego da si skočijo v laze. Ruvajo in bokajo se tako dolgo, da se prekopicnejo vsi v morje. V tem nastane strahovit vihar. Zapuščeno ribiško ladjo z nežnim tovorom v sodu mečejo valovi sem in tja kakor oreho vo lupino. Orkester pomaga vetru tufiti in valovom butati ob ladjo, da je groza. Kar se pokaže iz valov ribičeva roka, potem glava in slednjič ves krepak mož, kakor je bil, preden ga je ljubosumni tovariš potegnil za seboj v morje. Skobaca se na ladjo, potegne iz sode sporno ljubico in komaj jo krepko objame, da bi se v njenem naročju ogrel po hladni kopeli, že treščijo ob gugačo se zatočišče strastne ribičeve ljubezni mogočen val, ki razkolje ladjo na dvoje. Objeta se mornar in njegova ljubica z ladjo vred potapljata. Strmeče provincialno oko ju vidi še med požrešno druhaljo morskih pošasti, potem je pa te krasne vizije viharja na morju in v ribičevem srcu konec.

Zator pade in se takoj znova dvigne. Scena gozdnega požara. Na odru je gozd, v ozadiju zastrt v zelenim platnom. Reflektorji ožije. Obsevajo tri deklice, tri gozdne vile, ki držijo v rokah tančice in se zavrtje v ritmičnem kolu med drevjem. Plešejo in rajajo,

naenkrat počenejo in se pokrijejo s tančicami. Na odru vidiš prve iskre gozdnega požara. Zlohotno ližejo prvi plamenčki suhe vejice, plazijo se pod drevjem in vzpenjajo po debelih. Gozdnih vil ni videti več. Skrile so se pod tančico, s katero pričarajo vseuničujoči element od prve iskre do mogočnega zubljev in kupa pepela, ki ostane tam, kjer so poganjala malo poprej iz tal drevesa. Reflektorji obsevajo oder zdaj motno zelenkasto, nato rdeče in slednjič pepelasto sivo. Popolna iluzija gozdnega požara, kakor ga vidiš sredi žgočega poletja v naravi. In zopet strmi provincialno oko nad čudom inscenacije.

A ne dolgo, kajti v Rdečem mlinu se publika ne sme dolgočasti. Nobene ogle, nobenih pavz med poslojimi točkami razkošnega sporeda. Samo glavna pavza, ki jo porabi za pobiranje prostovoljnih prispevkov v prid vojnim slepecem.

Scena pošastnih senc. Oder prazen, v ozadiju zastrt z belim platnom. Ple-

šejo črno oblečeni možiči groteskni ples pritlikavcev. Reflektorji se igrajo z njihovimi postavami kakor malčki z lesenimi vojaki. Zdaj jih projicirajo na platno kot čudovito majhne škrate, zdaj zopet jih raztegnejo od tal do stropa. Pritlikavec pleše med orjakovi nogami, prekopice se čez njegovo nogo, skoči mu za hrbet, pa mu sega komaj do kolen. A vsi so enaki, samo reflektorji jih poljubno podaljšajo ali skrajšajo. Orkester spremlja pošastne sence z muziko, ki pretresa poslušalca. Slednjič se pojavi na platnu v ozadiju ogromna črna roka. Seže po plesalcih, zgrebe jih v pest in potegne z odra.

Sledi divil ples apasa in njegove ljubice. Program zaključijo apoteoza nepopisne krasote in bogastva toalet. Živa slika rafiniranosti in oboževanja telesa. Večer v Rdečem mlinu je končan. Odhajaš pod globokim dojmom nepozabnih prizorov, ki jih je pričarala umetnost na oder. Zunaj še vedno prši. Polnoč je že, a Pariz še ne misli na počitek.

Ameriške zanimivosti

Išče se levo uho. — Na smrt obsojeni Italijan. — Roparji s strojnimi puškami. — Nesreča nikoli ni sama. — Prvi ameriški svetnik.

— Išče se levo damsko uho. — tako je bil naslov inserata, ki je zagledal nedavno luč sveta v raznih ameriških listih. Iskati levo ali pa tudi desno damsko uho potom oglašajo znajo pač samo Američani. Neka newyorška dama iz boljših krogov, čije imena pa nočejo izdati, je doživela lani na svoji turneji po Evropi neprijetno avtomobilsko nezgodo, ki jo je veljala levo uho. In sedaj je dama inserirala, da išče svoje levo uho. Pripravljena je plačati zanj lepo odškodnino. Na ta nenavadni oglas se je odzvalo nesrečno število kandidatov — baš 13 in sicer 12 dam in neki možki. Tajnik zagonetne newyorške dame je končno po dolgem oklevanju izbral mladeno, čije uho bo po njegovem mnenju odgovarjalo zahtevi. Mladenka je 18letna službenka Doris Clark iz Chicaga, v ostalem ljubko in prikupno dekle. Zahtevala je 4000 dolarjev odškodnine za bolečine in pripomnila je, da bo s tem zneskom baš križila svoje dolgeve. Po dolgotrajnih pogajanjih je bila pogodba sklenjena in prihodnje dni pride levo uho Doris Clarkove pod nož. Operacijo bo napravil eden najboljših čikaških kirurgov, nato pa bo odrezano uho pritrjeno zagonetni Newyorčanki brez levega ušesa. Clarkova bo po operaciji nosila pričeško, ki bo popolnoma zakrila luknjo, kjer ima zdaj uho.

O senzacionalnem procesu proti Italijanu Francesco Carusu, ki je bil radi umora zdravnik dr. Pendole obsojen na smrt, smo že poročali. 14. februarja t. l. je prišel dr. Pendola na Carusov dom, ker je Italijanov sinček obolal na davici. Zdravnik je zapisal sinčku antitoksin, toda že naslednjega dne je otrok umrl. Ko je Caruso zdravniku javil dečkovo smrt, se je ta samo cinično nasmehnil, rekel pa ni nič. Ta smeh je spravil temperamentnega Italijana iz ravnotežja in v divji jezi iz zdravnik zaklal.

Caruso je prišel pred poroto, ki ga je obsodila na smrt. Prizivno sodišče pa je razveljavilo obsodbo porotnega sodišča in odredilo revizijo procesa. V revizijskem procesu Caruso ne bo obtožen umora, marveč uboja odnosno umora v silni razburjenosti.

V Chicagu vladajo čudne razmere. Ne pomagajo nobene odredbe, niti najstrožje kazni ne ustrahujejo banditov. Dokaz temu je, da so zločini in roparski napadi ravno tako pogosti kot popreje, ko policija, odnosno sodišča niso postopala tako brezobzirno. Še več! Čekaški banditi se sedaj pri svojem poslu poslužujejo tudi strojnih pušk. Nedavno je dobro organizirana ban-

ditska tolpa na West Lake 2356 vdrla v neko kavarno in prisilila goste h kapitulaciji. Strojne puške so gostom kar zapre sapo in tako so jih banditi nežerirano olajšali za 20.000 dolarjev. Istega dne je bilo še več roparskih napadov, ki jih je večinoma izvršila ista tolpa, toda policija banditom ni mogla do živega.

Nesreča nikoli ne pride sama! To je spoznal tudi William Konett, posestnik iz Chicaga. Ko je bil z ženo v gledališču, je doma izbruhnil požar, ki je poslopje skoraj popolnoma vpepelil. Ko sta se roditelja vrnila iz gledališča, sta našla svoj dom v razvalinah, njun štiriletni sinček je ležal v mrtvašnici, a 12letna hčerka z nevarni mi opeklinami v bolnici. Toda s tem še ni bilo konec nesreč. Prišla je policija in aretirala moža. Gasilci so namreč pri gašenju naleteli v hiši na kotel za zganjanje kuhinjske vode, ki je bil poln alkohola. Poleg težke nesreče bo moža torej dolžela še stroga kazen.

Amerika je dobila te dni prvega svetnika. Sveti oče je proglasil za svetnika franciskana Leona Henricha, ki ga leta 1908 neki ital. anahist med maševanjem v Denverju umoril. Henrich je že popreje slovel kot svetnik, njegova mučeniška smrt pa je gloriolo njegovega svetništva še povečala. Papež se ni mogel več protiviti želji ameriških katoličanov in tako bo sedaj med svetniki v koledarju zabeležen tudi franciskan mučenik Leon.

Gospodarstvo

— Carinjenje izvoznih pošilk na povratek. Direkcija državnih železnic v Ljubljani je obvestila Zbornico za trgovino, obrt in industrijo, da je opazila, da razni interesi utrpijo čisto veliko škodo, ker v tovarnem listu ne predpišejo načina carinjenja. Predvsem pridejo v poštev izvozne pošiljke, ki so vložene v embalažo, za katero želi pošiljatelj, da mu jih inozemski naslovilonec vrne takoj po prejemu robe. Ker gre za embalažo (zaboji, sodi, vreče, kolare itd.) domačega porekla, so izvozniki čarji mnenja, da jim bo vrnjena brez formalnosti — carine prosto. To naziranje je pa docela pogočno in je že marsikomu povzročilo precejšnjo škodo. Carinarnice tako embalažo ob uvozu le tedaj carine prosto ocarinijo, kadar se jim z uvozno deklaracijo predloži tudi izvozna deklaracija, v kateri je bila embalaža označena na povratek v roku, ki je določen v carinskem zakoniku. Da se ta postopek brez ovir izvede, mora pošiljatelj izvozničar, kadar želi carinjenje na kak medpotni postaji ali po

železnici, predpisati v tovarnem listu v določeni koloni način carinjenja. Istotako mora pošiljatelj prazne embalaže predpisati v pripadnem tovarnem listu hkrati in način carinjenja ter priložiti izvozno deklaracijo, v kateri je bila embalaža prijavljena na povratek. Ako se tem formalnostim ne zadosti, postopata železnica in carinarnica takot kot z vsako drugo obično trgovsko robo. Zbornica za trgovino, obrt in industrijo opozarja vse zainteresirane, da se držijo gornjih navodil direkcije, da se tako izognejo nepotrebnim stroškom.

— g. Za povzdig produkcije sladkorne repe. V kmetijskem ministertvu se je vršila 9. t. m. konferenca, ki jo je sklical minister Svetozar Stanković. Na konferenci se je razpravljalo o cenah sladkorne repe za prihodnjo kampanjo. Zastopane so bile na njej vse sladkorne tvornice. Konferenco je otvoril minister za kmetijstvo Stanković z daljšim govorom, v katerem je poudarjal važnost sladkorne industrije za gospodarski razvoj naše države. Obenem je naglašal, da se o uspešni kulturi repe ne more govoriti tako dolgo, dokler se bodo producenti pritoževali nad nerentabilnostjo sajenja sladkorne repe vseh preniknih cen, po katerih kupujejo tvornice pridelek. Po informacijah ministra so cene sladkorne repe pri nas mnogo nižje kakor v drugih državah. Od lani pa so cene sladkorja pri nas poskočile, dočim so cene sladkorne repe ostale neizpremenjene. Skrajni čas je, da se to razmerje v interesu sladkorne industrije same izpremeni. Minister Stanković je odločno zahteval od zastopnikov tvornic, naj to vprašanje temeljito prouče. Zvišanje cen sladkorne repe mora biti tako, da bo lahko omogočilo porast njene produkcije po površini in izboljšanje njene kvalitete. Po konferenci je izjavil minister za kmetijstvo, da bo tovarne sladkorja, ako ne bodo pristale na povišanje odkupnih cen sladkorne repe, k temu prisilil.

— g. Poštna hranilnica v novembu. Celokupni denarni promet Poštne hranilnice je znašal v novembu 4.441.219.130.51 Din. Od tega brez gotovine 2.070.205.637.89 Din ali 46.61 %. Stanje vlog izkazuje 30. novembra v Beogradu 158.885.834, v Sarajevu 104.896.250.92, v Ljubljani 72.586.753.97, v Zagrebu 122.513.576.10 v Skoplju 3.835.591 54 skupaj 462.717.506.53 Din. Novootvorenih čekovnih računov je bilo v novembu 223 in sicer v Beogradu 53, v Sarajevu 19, v Ljubljani 36, v Zagrebu 50, v Skoplju 65, soldiranih v Beogradu 11, v Sarajevu 7, v Ljubljani 14, v Zagrebu 13. Čekovnih računov je bilo 30. novembra v Beogradu 2705, v Sarajevu 2665, v Ljubljani 4702, v Zagrebu 4663, v Skoplju 286, skupaj 15.021.

— g. Češkoslovaški sistem uprave državnih podjetij. Po desetletnem pogubonosnem eksperimentiranju so se merodajni krogi končno odločili za temeljito reformo uprave državnih podjetij. Znano je, da je večina državnih podjetij vsako leto pasivna, dasi bi bila po mnenju strokovnjakov lahko visoko aktivna in vrгла državi lepe dohodke. Sedaj se je vlada odločila, da uvede pri upravi državnih podjetij češkoslovaški sistem. V to svrhu je bil poslan na češkoslovaško generalni direktor Šum dr. Koprivnik, ki je študiral tamšnjo upravo gozdov in lovišč. Dr. Koprivnik se je te dni vrnil iz Češkoslovaške in bo prišel z reorganizacijo uprave v svojem področju. Bilo bi le želebi, da bi tudi v drugih panogah posnemali češkoslovaški zgled, da bi tako končno prišli na zeleno vejo.

— g. Naša trgovina s Rumunijo. Leta 1920. smo izvezli v Rumunijo za 1.064.278 Din raznega blaga, leta 1921. za 8.644.020, leta 1922. za 10.606.956, leta 1923. za 30.325.489, leta 1924. za 252.638.807, leta 1925. za 1.213.944.686 in leta 1926. za 783.288.000 Din. Uvozili smo iz Rumunije l. 1920. za 315.619.098 Din, leta 1921. za 76.750.109, leta 1922. za 248.539.971, l. 1923. za 212.205.980, l. 1924. za 183.060.884, l. 1925 za 315.604.708, in lani za 332.173.000 Din.

Koliko bo stal novi Ford

Tudi na evropskem avtomobilskem trgu se z veliko napetostjo pričakuje napovedani novi model Fordovega avtomobila. Ford namerava v Evropi pričeti v kratkem s prodajo novega modela, ki bo po ceni in opreki prekašal vse dosedanje modele. V Nemčiji bo taka šestcilindrska limuzina, opremljena z najmodernejšimi napravami, stala 2800 mark (38.000 Din). V Zedinjenih državah pa se bodo različni tipi tega modela prodajali po 355 do 580 dolarjev (21.800 do 32.900 Din).

Originalne potrebščine za Opalograph.

Preservat in Fizik in druge potrebščine. Originalne barve in matrice za Gestetner Cyclostat.

Lud. Baraga LJUBLJANA Selenburgova 6

21-L

Več prostorov

ležečih na dvorišču, primernih za skladišča, oziroma za pisarne — oddam s 1. februarjem 1928. — Poizve se: Franciskanska ulica št. 8, 1. nadstropje. 3030

Angorski maček

čiste pasme, bel, v krasoto vsaki hiši — naprodaj. — Naslov: Vilma Sabo, Pribislavec, pošta Čakovce. 3043

Trgovsko hišo

14 oravov dobre zemlje pri hiši, gospodarsko poslopje z invarijem, na prometnem kraju na deželi — prodam. — Slivar, Ljutomer, Ormoška cesta 80. 3036

Poštena gospa

stara čez 30 let — išče gostilno na račun ali v najem; gre eventualno tudi za natakarico in oporo gospodinj. — Poseduje kavčijo. — Ponudbe na upravo «Slov. Naroda» pod «Gostilna št. 2.500/3037».

Stanovanje

obstoječe iz 4 sob in kopalnice oddam s 1. januarjem 1928 na Miklošičevi cesti št. 13/L. 3026

V najem oddam

sobo s kuhinjo, shrambo in nekaj zemlje, pet minut od postaje. Stanovanje je za 3 osebe. — Rok Kranjc. 3028

Postrežnica

za popoldanske ure išče službo v kakšni pisarni. — Ponudbe pod «Postrežnica/3039» na upr. «Slov. Naroda».

Prazno sobo

v centru mesta s posebnim vzhodom — išče gospodinja, ki je ves dan odsotna. — Dopise na upravo «Slov. Naroda» pod «15. december/3041».

Šofer

izkušen ključavničar, vojaščine prost, išče službo šoferja ali kaj sličnega. — Ponudbe pod «Šofer/3042» na upravo «Slov. Naroda».

Boljša šivilja

tudi za perilo — išče službo. Nastopi takoj. — Ponudbe na upravo «Slov. Naroda» pod «Šivilja/3002».

Praktikant

s štirimi razredi meščanske šole in malo maturo — išče službo v kakšni pisarni. Gre tudi par mesecev brezplačno. — Dopisi pod Nastop takoj/3004 na upravo «Slov. Naroda».

Znižane cene pri „Tribuna“ za Božič.

Mamice, ne zamudite ugodne prilike, da si ogledate veliko izbiro vsake vrstne otroških vozičkov, igralnih vozičkov, stolec, holendarjev, malih dvokoles in tričkljev, šivalnih strojev in dvokoles. Posebni oddelek za pravo dvokoles, motorjev, šivalnih strojev, otroških vozičkov itd. Emajliranje z ognjem. Kolesa se shranjujejo tudi preko zime. — TRIBUNA F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov. Ljubljana, Karlovska cesta 4. — Cenik franko. 3011

„SIDOL“

najboljše sredstvo za čiščenje vseh vrst kovin, čisti tudi okna in zrcala.

Da ne boste oškodovani, pazite pri nakupu v lastnem interesu na ime

„SIDOL“

ter najodločneje odklanjajte raznovrstne manje vredne ponarejene znamke.

„SIDOL“

se dobi v vsaki trgovini.

Naznanjamo vsem sorodnikom in znancem tužno vest, da je preminil danes, dne 9. t. m. ponoči ob 1/11. uri naš nad vse ljubljani soprog, oče, tast in stari oče, gospod

Janko Čerček

ravnatelj zemlj, knjige v p. in hišni posestnik

Pogreb dragega pokojnika bo v pone deljek 12. t. m. ob 4. uri popoldne iz državne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maša zadušnica bo darovana v cerkvi sv. Petra v Ljubljani.

V Ljubljani, 9. decembra 1927

Zalujoči ostali.

Mestni pogrebni zavod.

Najboljši kokal

CEBIN, WOLFOVA 1/2. 2770

Zastopnike

in zastopnike za prodajo sreč na obroke išče — Bančna poslovalnica Bezjak, Maribor, Gosposka ulica 25. 77/L

Za slabotno deco

in odrasle priporočajo emulzijo iz sveže doselega ribjega olja najboljših znamk — lek. rna Bahovec, Ljubljana, Kongresni trg. 2532

Snežne čevlje

in galoše oddajate v popravilo samo strokovnjaku Avg. Škofu, čevljarju, Borštnikov trg 1 (za dramskim gledališčem). 2908

Smreke

(Fichten, Picea excelsa, Ballenplanzen) sa zemljom za presad, kultivirane, u lipejvi formi od 1 do 3 metra visine — kupujemo cijeli vagon. — Jan Komir, veletrgarija, Stenjevec kraj Zagreba. 2938

GON

lek proti kapavici (triperju, gnojenu) ter za starelem kroničnem gnojenju triperja in vnetja sečnega mehurja. Za popolno ozdravljenje je treba 6 lončkov. Cena 2 navodilom za lonček 45 dinarjev. — Proizvaja in razpošilja po pošti lekarna PENIČ, Zaprrešič.

Najboljša slovenska pisarniška in ličarska delavnica

Ivan Bricelj, Ljubljana, Dunajska cesta 15 in Gosposvska cesta 2 (dvorišče kavarnе «Evropa»).

Se priporoča. — Izvršitev točna, cene zmerno. 72/L

I. Stjepušin

ZAGREB, Jurjevska 57 priporoča najboljši ambure, žice, skoc variturne: ostale potrebščine za sva glazbala. Odlikovan na pariskoj izložbi. Cjenici franko

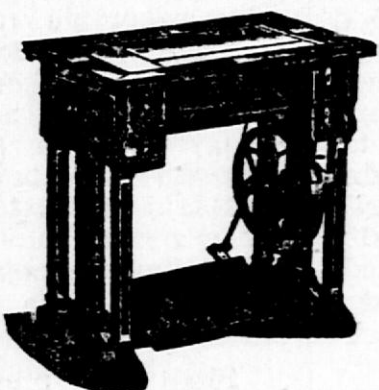
.....

Posteljne odeje iz volne in velblodje dlake

v veliki izbiri pri

A. & E. Skabernè, LJUBLJANA

Mestni trg 10

Trajno in koristno

darilo za Božič in Novo leto je

šivalni stroj znamke GRITZNER in Adler v raznih opremah. — Do Božiča znatno znižane cene.

Kupite pri JOSIP PETELINCU

Tudi na obroke.

LJUBLJANA

blizu Prešernovega spomenika ob vodi

Oglejte si razstavo brez obveznosti do nakupa.

Potrti globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je naša iskreno ljubljena soproga, mati, tašča in stara mamica, gospa

Marija Pišlarjeva roj. Škrabec

dne 9. decembra t. l. ob pol 2 uri popoldne v starosti 72 let, previdena s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspala. Pogreb blagopokojnice se bo vršil v nedeljo, dne 11. decembra t. l. ob 3 uri popoldne iz hiše žalosti v Sp. Šiški, Celovška cesta št. 42. na pokopališče k Sv. Križu. Maša zadušnica se bo darovala v torek, dne 13. t. m. ob 9. uri dop v cerkvi Marijinega Oznanjenja v Ljubljani.

LJUBLJANA, dne 9. decembra 1927.

Zalujoči

soprog Franc Pišlar in rodbini Pišlar - Pretnar.

Štev. 3669/1927.

Poglavarstvo občine Jagodnjak.

Dražbeni oglas.

Na podlagi rešitve občinskega predstavnstva v Jagodnjaku od 21. sept. 1927, št. 22, odobrenja ministrstva šum in rudnikov št. 9329 od 20. marca 1927 ter odobrenja občinskega odbora bačke oblasti št. 16375/1927 bo dne 27. decembra 1927 v pisarni okrožnega beleznika v Jagodnjaku javna usna in ponudbena (pismena) dražba zaradi prodaje na panju hrastovega, brestovega, akacijevga in drugega lesenega blaga, sposobnega za hmeljarje, telefonske drogovce, stavbe in gorivo v gozdu „Grabljik“ (Balatin) v področju občine Jagodnjak, srez dardjanski (Baranja), oddaljenem 4 km od železniške proge. Površina tega gozda znaša 50 katastralnih oravov. Izključna cena je 450.000 Din, kavcija 45.000 Din.

Pogoji.

1. Dražba bo v pisarni okr. beleznika v Jagodnjaku točno ob 11. dopoldne po odredbah št. 88-98 zak. o državnem računovodstvu.
2. Predpisno zapечатene in pismene ponudbe, opremljene s taksno znamko za 100 Din, se morajo izročiti najkasneje do pol 11. ure na dan dražbe. Po tem roku se ponudbe ne sprejemajo. Kavcija se mora položiti do 10. ure dopoldne na dan dražbe pri blagajni občine Jagodnjak.
3. Dražbajoči in ponudniki morajo priložiti: potrdilo pristojne finančne oblasti, da je dražitelj ali ponudnik plačal državni davek za prejšnja leta kakor tudi za preteklo tromesečje t. l. ter spričevalo o dražbeni sposobnosti.
4. Kupnina se plača v treh enakih obrokih in sicer: prvi 31. decembra 1927 do 12. ure opoldne, drugi 1. februarja 1928, tretji pa 15. marca 1928.
5. Kupec mora razen kupnine plačati takso, predpisano z zakonom o taksah na pogodbo in dražbeni zapisnik po Tbr. 81.
6. Za kavcijo se sprejme gotovina ali vrednostni papirji, ki se sprejemajo pri sklepanju pogodbe z državo.
7. Sečnja se prodaja z obvezno krčenja panjev, ki naj se izdelajo, a čisto zemljišče izroči občini do 1. aprila leta 1928.

Natančnejši pogoji se lahko vidijo vsak dan ob uradnih urah v pisarni okrožnega beleznika v Jagodnjaku.

V JAGODNJAKU, 15. novembra 1927.

M. NEDELJKOVIČ s. r. okr. beleznik.

M. UGLJEŽIČ s. r. ob. načelnik.

M. P.

NARODNA KNJIGARNA, d. z. o. z. knjigarna in trgovina s papirjem ter pisarniški in šolski potrebščini. Ljubljana, Štitarjeva ulica št. 2. Oblastno dovoljena

RAZPRODAJA

vsled opustitve trgovine. Razprodaja bo trajala samo do srede februarja 1928. Znatno znižane cene. — Ugodna prilika za knjižnice in druge interese

Lovske puške

flbert puške, revolverje, pištole in vse potrebščine za lov in ribji lov kupiš pri: F. K. KAISER, puškar, Ljubljana, Selenburgova 6. — Kupujem in prevzamam staro orožje v komisijsko prodajo.

Zastore, posteljna pregrinjala perilo, monograme, obleke L. dr. veze najfinije in najcenejše

mehanično umetno vezenje

Matek & Mikeš

Ljubljana, Da Imatinova ulica 13

Entljanje, azuriranje, predtiskanje ženskih ročnih del za trgovino, šolo in dom.

Tovarna perila „TRIGLAV“

priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnega moškega perila

Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 8

ŠAMPANJEC „BOUVIER“

„DEMI SEC“ (zmerno sladek)

„BOUVIER SEC“ (ne sladek)

„CUVEE RESERVEE (nekoliko sladek)

Originalna vina v steklenicah

iz najugodnejše ležečih štajerskih vinskih gor

VINA V SODIH

Cenike razpošilja na zahtevo brezplačno zastopstvo za Slovenijo: Kernc & Faval, Ljubljana, Dunajska cesta 15 ali kraljevi dvorni dobavitelji C.otar Bouvier, veleposredstvo vinogradov, Gornja Radgona.

Šampanjec in vino v steklenicah „Bouvier“ se dobi v vseh boljših trgovinah.

St. 31.647-27 ref. IX.

RAZPIS.

Mestna občina ljubljanska razpisuje mizarska dela

dobavo notranje opreme za mestno klavnico.

Pravilno sestavljene in kolekovane ponudbe je oddati v mestnem gradbenem uradu, Šolski drevored 2/II. do 13. decembra 1927 do 11. ure dopoldne.

Vse tozadavne podatke in pripomočke daje mestni gradbeni urad med uradnimi urami.

Mestni magistrat ljubljanski, dne 6 decembra 1927.